

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

**Aktuální trendy cestovního ruchu a jejich využití v destinačním
managementu**

(Adrenalinové sporty v Krkonoších)

Bakalářská práce

Autor: Lucie Tichá

Studijní obor: Management cestovního ruchu – německý jazyk

Vedoucí práce: prof. RNDr. Josef Zelenka, CSc.

Odborný konzultant: Mgr. Petra Šťastná, Ph.D.

Správa KRNAP, Oddělení ochrany přírody

Hradec Králové

duben 2018

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 24. 4. 2018

Lucie Tichá

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu prof. RNDr. Josefu Zelenkovi, CSc. za metodické a odborné vedení práce, věcné připomínky, dobré rady a vstřícnost při konzultacích a vypracovávání bakalářské práce. Dále děkuji paní Mgr. Petře Šťastné, Ph.D. za poskytnutí odborných informací. Závěrem bych chtěla poděkovat své rodině, která mě podporovala po celou dobu studia.

Anotace

Tématem bakalářské práce jsou aktuální trendy cestovního ruchu, konkrétně se tato práce zabývá trendem provozování adrenalinových aktivit v Krkonoších. Cílem bakalářské práce je zjistit, zda provozování adrenalinových aktivit pozitivně či negativně ovlivňuje kvalitu životního prostředí, ráz krajiny, faunu a flóru v Krkonošském národním parku a kvalitu života v krkonošských destinacích, a to konkrétně ve Špindlerově Mlýně. Teoretická část práce se věnuje adrenalinovým sportům v obecné rovině. Praktická část zahrnuje výzkum vlivu dopadu adrenalinových aktivit v KRNAP a v turistické destinaci Krkonoše. Dále se zaměřuje na rozbor adrenalinových aktivit v Krkonoších a zájmu turistů o ně. Je zde také uvedena konkrétní nabídka cestovních kanceláří/agentur a webových portálů. Výzkum byl uskutečněn prostřednictvím analýzy dostupných informačních zdrojů, dotazníkových šetření a řízeného rozhovoru s odborným pracovníkem KRNAP.

Na základě výzkumu bylo zjištěno, že Špindlerův Mlýn je již adrenalinovými atrakcemi přesycen. Z dotazníkového šetření vyplývá, že tyto aktivity občanům města převážně nevadí. Nejvíce obyvatelům vadí čtyřkolky, a to z důvodu hluku. Adrenalinové aktivity mají vliv na životní prostředí a na ekosystém, proto je zde třeba dodržovat pravidla a návštěvní řád.

Dále bylo zjištěno, že lidé v Krkonoších rádi vyzkoušejí nějaký adrenalinový zážitek, ale stále převažují lidé, kteří do Krkonoš jezdí za turistikou.

Klíčová slova: adrenalinové sporty, Krkonoše, životní prostředí, turismus

Annotation

Title: Current trends in tourism and their use in destination management

The topic of the bachelor thesis is current trends in tourism, specifically this work deals with the trend of running adrenaline activities in the Gigant Mountains. The aim of the bachelor thesis is to find out if the operation of adrenaline activities positively or negatively affects the quality of the environment, landscape, fauna and flora in the National Park Gigant Mountains and quality of life in Gigant Mountains destinations, namely in Špindlerův Mlýn. The theoretical part of the thesis deals with adrenaline sports in general. The practical part includes research on impact of adrenalin activities in KRNAP and in the tourist destination Gigant Mountains. It also focuses on the analysis of adrenaline activities in the Gigant Mountains and the interest of tourists in them. There is also a specific offer of travel agents / tour operators and web portals.

The research was carried out by analyzing available information resources, questionnaire surveys and a controlled interview with a specialist of KRNAP. Based on the research it was found that Špindlerův Mlýn is already surfeited by adrenaline attractions. The questionnaire survey shows that these activities mostly do not mind the citizens of the city. Most residents are bothering by quad bikes because of noise. Adrenaline activities have an impact on the environment and the ecosystem, so visitor rules must be respected.

It was also found that people in the Giant Mountains would like to experience some adrenaline activities, but there are still people who go to the Gigant Mountains for hiking.

Keywords: Gigant Mountains, environment, tourism

Obsah

1. Úvod	1
2. Cíl práce	3
3. Metodika zpracování	4
4. Teoretická část.....	6
4. 1 Vývoj adrenalinových sportů	6
4. 2 Charakteristika adrenalinových sportů	6
4. 3 Druhy adrenalinových sportů.....	7
4.3.1 Adrenalinové sporty ve vzduchu.....	7
4.3.2 Adrenalinové sporty ve vodě.....	11
4.3.3 Adrenalinové sporty na zemi.....	15
4. 4 Zajímavosti a novinky ve světě adrenalinových sportů	20
4. 5 Adrenalinové sporty v ČR.....	22
4.5.1 Nabídka zážitkových firem na webu.....	22
4.5.2 Nabídka cestovních kanceláří/agentur.....	25
4.6 Zdravotní rizika a omezení při provozování adrenalinových sportů.....	27
4. 7 Shrnutí vztahu adrenalinových aktivit k cestovnímu ruchu.....	28
5. Praktická část.....	30
5.1 Vývoj adrenalinových sportů v Krkonoších	33
5.2 Druhy nabízených adrenalinových sportů v Krkonoších.....	33
5.2.1 Zimní adrenalinové sporty a aktivity.....	33
5.2.2 Letní adrenalinové sporty a aktivity.....	36
5.3 Analýza vybraných druhů adrenalinových sportů v Krkonoších.....	40
6.3.1 Paragliding.....	40
5.3.2 Letecká škola a vyhlídkové lety	43
5.3.3 Horolezectví	49

5.3.4 Bungee Jumping	51
5.4 Dopady na životní prostředí, ráz krajiny a kvalitu života v této oblasti.....	53
5.5 Aktuální zájem a rozbor vývoje zájmu turistů o tyto aktivity	58
5.6 Nabídka cestovních kanceláří/agentur a webových portálů.....	63
5.6.1 Hotely nabízející adrenalinové aktivity v rámci balíčku	63
5.6.2 Firmy nabízející adrenalinové/zážitkové poukazy do Špindlerova Mlýna na webu.....	64
5.6.3 Sportovní a zážitkové agentury	65
6. Shrnutí výsledků.....	68
7. Závěry a doporučení	70
8. Seznam použitých zdrojů.....	72
Přílohy.....	80
Příloha č. 1: Dotazník pro turisty a návštěvníky Krkonoš.....	80
Příloha č. 2: Dotazník pro obyvatele Špindlerova Mlýna.....	82
Příloha č. 3: Přepis rozhovoru s paní doktorkou Petrou Šťastnou	83
Příloha č. 4: Dotazník Paragliding.....	94
Příloha č. 5: Dotazník Letecká škola Vrchlabí	95
Příloha č. 6: Dotazník Bungee jumping Harrachov	95

Seznam obrázků

Obrázek 1 Profesionální Base jumper Chris Mc Dougall	8
Obrázek 2 Bungee jumping na Novém Zélandu	9
Obrázek 3 Sky-diving v Praze-Letňanech.....	10
Obrázek 4 Canyoning na Reunionu.....	12
Obrázek 5 Flyboarding v Malaysii	13
Obrázek 6 Jak Flyboard funguje	13
Obrázek 7 Wakeboarding v Řecku	15
Obrázek 8 Via ferraty v České Republice a v blízkém okolí.....	17
Obrázek 9 Snowkiting na Antarktidě	18
Obrázek 10 Klec smrti s krokodýlem	20
Obrázek 11 Wingsuit	21
Obrázek 12 Zeměpisná poloha Krkonoš	31
Obrázek 13 Mapa významných turistických destinací Krkonoš	32
Obrázek 14 Současné logo KRNAP	32
Obrázek 15 Ledopád v Labském dole	35
Obrázek 16 Bobová dráha v Peci pod Sněžkou	38
Obrázek 17 Paragliding na Černé hoře.....	42
Obrázek 18 Letiště Vrchlabí	45
Obrázek 19 Cessna 152	48
Obrázek 20 Cesna 172	48
Obrázek 21 Hnědé skály.....	51
Obrázek 22 Bungee jumping, typy seskoků.....	52
Obrázek 23 Bungee Jumping v Harrachově.....	53
Obrázek 24 Provozujete adrenalinové aktivity?.....	58
Obrázek 25 Jak často provozujete adrenalinové aktivity?.....	59
Obrázek 26 Jaká adrenalinová aktivita Vás láká nejvíce?	60
Obrázek 27 Navštívil/a jste Krkonoše hlavně z důvodu provozování adrenalinových aktivit?	60
Obrázek 28 Vyzkoušel/a jste v Krkonoších nějaký adrenalinový sport?	61

Obrázek 29 Myslíte si, že je v Krkonoších dostatečně široká nabídka adrenalinových aktivit?	61
---	----

Seznam tabulek

Tabulka 1 Ceník vyhlídkových letů	47
Tabulka 2 Ceník bungee jumping v Harrachově	52

1. Úvod

Cestovní ruch je specifické a velmi komplexní odvětví. Existuje mnoho forem a druhů cestovního ruchu, např. temný, léčebný, nákupní, zelený (green), drogový či dobrodružný turismus. Do kategorie dobrodružného turismu spadají i adrenalinové sporty/aktivity. Tento trend si lidé spojují s určitým nebezpečím a vzrušením. Obliba adrenalinových aktivit má rostoucí tendenci a jsou ve společnosti stále častějším zdrojem zábavy, a to ve všech věkových kategoriích.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické části práce je vysvětlen samotný pojem adrenalinové sporty, je zde popsán vývoj, charakteristika, přehled a stručný popis nejzajímavějších adrenalinových sportů světa. Dále obsahuje výběr firem či agentur působících v České republice, které nabízejí adrenalinové sporty. Závěr teoretické části je zaměřen na charakteristiku zdravotních rizik a omezení, které mohou ohrožovat zdraví či znemožňovat provozování daného sportu.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na adrenalinové sporty/aktivity v Krkonoších. V této části jsou popsány nejčastěji nabízené druhy adrenalinových aktivit v Krkonoších, a to jak letních, tak zimních. Poté následuje analýza pěti vybraných letních adrenalinových aktivit, jimiž jsou paragliding, letecká škola a vyhlídkové lety, horolezectví a bungee jumping. Tyto sporty jsou velmi zajímavé a také celkem specifické pro tuto oblast. Další kapitolou je analýza dopadů na životní prostředí, rázu krajiny a kvalitu života v této oblasti. Tato kapitola je poměrně zásadní a zkoumá, zda adrenalinové aktivity v Krkonoších ohrožují životní prostředí a tamní křehkou přírodu, či nikoliv. Poslední kapitoly se zabývají analýzou zájmu turistů o adrenalinové aktivity v Krkonoších a konkrétní analýzou a příklady nabídky cestovních kanceláří a zážitkových firem na webu.

Praktická část práce také mapuje nabídky adrenalinových sportů ve Špindlerově Mlýně.

Důvodem výběru tohoto tématu je můj obecný zájem o sport a přírodu. Spojení moderních druhů sportů a přírody je velmi zajímavé a je pozoruhodné sledovat, jak tyto aktivity utvářejí náladu a charakter Krkonoš a tamních

turistických destinací. Krkonoše vybrala autorka vzhledem k tomu, že jsou jejím domovem a má k nim blízký vztah.

2. Cíl práce

Cílem této práce je zanalyzovat nabízené adrenalinové aktivity/sporty v Krkonoších, a to z hlediska dopadu provozování těchto aktivit na životní prostředí, rázu krajiny a kvality života v této oblasti a také z hlediska zájmu turistů o adrenalinové aktivity. Dalším cílem práce je zmapovat nabídku adrenalinových sportů ve Špindlerově Mlýně.

Výzkumná otázka č. 1: Má provozování adrenalinových aktivit v Krkonoších vliv na životní prostředí či úroveň života v Krkonoších?

Výzkumná otázka č. 2: Navštěvují turisté Krkonoše za účelem provozování adrenalinových aktivit?

3. Metodika zpracování

Podklady pro zpracování teoretické části bakalářské práce byly získané z dostupných informačních zdrojů. Jednalo se jak o tištěnou odbornou literaturu, tak o internetové zdroje. Odborná literatura byla použita z Univerzitní knihovny Univerzity Hradec Králové, z Vědecké knihovny v Hradci Králové a také z Městské knihovny ve Vrchlabí. Odborné tištěné literatury k této problematice není mnoho, a proto byly použity převážně internetové zdroje.

Adrenalinových sportů existuje velké množství, a bylo tedy nemožné uvést je všechny, do práce byly proto vybrány a v ní popsány nejzajímavější adrenalinové sporty, a to takové, které lidé provozují po celém světě, nejen v Krkonoších. To samé platí i u firem či cestovních kanceláří a agentur, které tyto aktivity nabízejí. Na českém trhu existuje spousta podniků, které nabízejí či zprostředkovávají nějaký adrenalinový zážitek/adrenalinovou sportovní aktivitu. Proto jsou v teoretické části bakalářské práce uvedeny jen příklady firem podnikajících v České republice a krátce představena jejich nabídka. Internetová nabídka firem, které prodávají adrenalinové zážitky, je hodně podobná, u cestovních kanceláří/agentur se nabídky vcelku lišily.

Podkladem pro praktickou část se stala dotazníková šetření a řízený rozhovor. Rozhovor byl veden s paní doktorkou Petrou Šťastnou, která pracuje na Oddělení ochrany přírody v KRNAPu. Obsahem otázek rozhovoru s doktorkou Šťastnou byly adrenalinové aktivity v Krkonoších, jejich vliv na ráz krajiny, ovzduší, živočichy, rostliny a návštěvníky. Dalším tématem rozhovoru bylo horolezectví a ledolezení.

Dotazníkových šetření bylo hned několik. První dotazník měl za cíl zjistit, zda lidé provozují adrenalinové aktivity, jaké druhy a v jaké míře, a jestli se jedná pouze o rekreační záležitost, nebo zda respondenti provozují adrenalinové aktivity pravidelně. Druhá část prvního dotazníku byla zaměřena na to, zda návštěvníci provozují v Krkonoších adrenalinové aktivity a zda bylo provozování těchto sportů jejich motivací pro návštěvu Krkonoš. Do dotazníkového šetření se zapojilo 104 respondentů ve věkovém rozpětí 18 – 50 let.

Druhý dotazník měl za cíl zjistit, jak občané města Špindlerův Mlýn vnímají přítomnost adrenalinových aktivit a jak celkově vnímají život ve Špindlerově Mlýně. Oba dotazníky byly šířeny prostřednictvím internetu. Tento způsob šetření byl zvolen z toho důvodu, že lidé často nemají zájem takovéto dotazníky vyplňovat a mohlo by se stát, že dotazníky nebudou vyplněny pečlivě. Tato situace samozřejmě může nastat i v případě, že jsou dotazníky šířeny prostřednictvím internetu. Dá se však předpokládat, že lidé, kteří dotazník vyplní, mají o danou problematiku zájem a mají na vyplňování dotazníku více času a klidu.

Pro zjištění více informací o adrenalinových aktivitách (paraglidingu, vyhlídkových letech a bungee jumping), které jsou v bakalářské práci více popsány, byli kontaktováni provozovatelé těchto aktivit s prosbou o vyplnění dotazníku. Bohužel provozovatelé vyhlídkových letů ve Vrchlabí a bungee jumping v Harrachově požadované informace nesdělili, takže informace byly zjišťovány prostřednictvím dat v internetových zdrojích. Všechny vyplněné dotazníky byly analyzovány a případně graficky znázorněny. Informace o horolezení v Krkonoších mi poskytla paní doktorka Šťastná.

Při vyhledávání konkrétních nabídek adrenalinový zájezdů či nabídek firem, které nabízejí adrenalinové zážitky v Krkonoších, byly použity informace dostupné na internetových stránkách cestovních kanceláří/agentur a zážitkových firem. Na internetu existuje mnoho firem či slevových portálů, které nabízejí prostřednictvím voucheru či dárkového poukazu koupí adrenalinového zážitku v Krkonoších, a proto nebylo možné uvést v práci všechny tyto firmy. Je zde uvedeno jen několik vybraných firem, a to tak, aby byly pokryty nabídky co nejvíce sportů a aktivit. Co se týče nabídek zájezdů za adrenalinem do Krkonoš, tak cestovní kanceláře ani agentury takovéto zájezdy nenabízejí. Po dohodě s vedoucím bakalářské práce byl tento bod nahrazen příklady hotelů, které z marketingových důvodů nabízejí prostřednictvím prodeje voucheru na různých slevových portálech velmi výhodné pobyty. Takovéto pobyty jsou většinou doplněny o poukaz/slevu na adrenalinový zážitek. Řada hotelů ve Špindlerově Mlýně má proto partnerství s podnikateli, kteří tyto aktivity provozují.

4. Teoretická část

4. 1 Vývoj adrenalinových sportů

Adrenalinové aktivity mají v dějinách lidstva dlouhou historii. Člověk vyhledává adrenalinové sporty pro zábavu či vzrušení, které tyto aktivity přinášejí, ale také kvůli rituálním účelům. Například bungee jumping na Vanuatu je každoroční tradicí pro zajištění dobré úrody. V současné době jsou adrenalinové aktivity často vyhledávaným zdrojem zábavy a také možností, jak si zpříjemnit dovolenou, a to prakticky kdekoliv – v horách, u moře, ale i ve specializovaných adrenalinových centrech. Adrenalinových sportů je celá řada, od těch méně nebezpečných, až po ty více rizikové a stále se objevují nové. Na druhou stranu se může stát, že některé adrenalinové sporty natolik zevšední, že už nejsou řazeny do této kategorie. Příkladem takového sportu je snowboarding, který byl v době svého vzniku považován za adrenalinový sport, ale nakonec byl díky své masové oblibě v roce 2002 zařazen do programu olympijských her (adrenalinove-sporty.zdrave.cz, 2018) a většina lidí ho již nepovažuje za adrenalinový sport.

4. 2 Charakteristika adrenalinových sportů

„Adrenalinový sport je sport s určitou mírou rizika a vlivu na vegetativní nervovou soustavu. Adrenalinové sporty se stávají významnou a rychle se rozvíjející nabídkou cestovního ruchu v řadě zemí.“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 23)

Adrenalinové sporty jsou speciálním druhem sportu a je zde potřeba zmínit, že každý člověk vnímá svoji pomyslnou hranici pocitu adrenalinu na jiné úrovni a každý si pod pojmem adrenalinová aktivita představí něco jiného. Pro jednoho může být zdrojem adrenalinu i obyčejná jízda na lyžích, pro druhého např. skok padákem. Záleží také na tom, jak často a v jaké míře dotyčný člověk adrenalinové aktivity provozuje, poté se hranice vnímání adrenalinu posouvá. Pojmenování - adrenalinové sporty - vzniklo na základě mylného tvrzení, že při provozování těchto sportů se vyplavuje hormon adrenalin. Jedná se však o jiné hormony a to: endorfin, serotonin a dopamin (viz web adrenalinove-sporty.zdrave.cz, 2018). Podle tohoto webu je původní pojmenování těchto aktivit extrémní sporty. V této práci je

častěji použitý název adrenalinové sporty/aktivity, protože je toto pojmenování obecnější a má širší význam.

4. 3 Druhy adrenalinových sportů

V současné době existuje spousta druhů adrenalinových sportů, od tzv. soft formy až po hard formu těchto sportů. Adrenalinové sporty se dělí na sporty ve vzduchu, sporty na zemi a sporty ve vodě.

4.3.1 Adrenalinové sporty ve vzduchu

- **Base jumping**

Base jumping je jeden z nejextrémnějších sportů a patří k nejnebezpečnějším. Base jumpeři skákají z různých objektů, které jsou spojené se zemí (viz web Sportcentral.cz, 2014). Tento web uvádí, že je tento sport také nazýván parašutismus z objektů. Podle sportcentral.cz (2014), je minimální výška, ve které lze seskok uskutečnit 60 metrů, ale obecně nejsou objekty a místa, ze kterých parašutisté skáčí příliš vysoká, takže je třeba ihned po skoku rychle otevřít padák. Web sportcentral.cz (2014) také uvádí, že tento sport je velmi náročný na psychiku a je třeba se vyhnout panice.

Zkratka Base značí počáteční písmena objektů, ze kterých base jumpeři skáčí: B: Buildings (budovy), A: Antenna Towers (televizní věže), S: Spans (mostní oblouky), E: Earth (Země); (Tomlinson, 2000, s. 12). *„Historicky první seskok učinil Carl Boenisch v roce 1978, když seskočil z útesu El Captain, nacházejícím se v národním parku Yosemite“.* (Chcitozazit.cz, 2016a)

„BASE Jumping je v různých zemích zakázán, povolen je ve Francii, Norsku, Brazílii, Itálii a poté na všech horách, jako jsou například Dolomity. V národních parcích USA je tento sport výslovně zakázán. V Česku lze skákat z objektů, ke kterým existuje povolení od majitele.“ (Chcitozazit.cz, 2016a).

Obrázek 1 Profesionální Base jumper Chris Mc Dougall

Zdroj: Merike Taal (2013)

- **Bungee jumping**

Bungee jumping je jeden z nejznámějších a nejrozšířenějších adrenalinových sportů (Chcitozazit.cz, 2016b). Principem této aktivity je, že člověk je přivázán za kotníky silným elastickým lanem a skáče z různých vysokých budov, mostů či jeřábů (bungy.sweb.cz, 2017e). Tato aktivita může být ozvláštněna skokem z helikoptéry nebo z horkovzdušného balónu (Chcitozazit.cz, 2016b). „Po skoku následuje volný pád, který je zbrzděný natažením lana, poté následuje vystřelení účastníka zpět nahoru, a to až dokud není spotřebovaná celá kinetická energie.“ (Chcitozazit.cz, 2016b).

Historie tohoto sportu sahá až k domorodému kmenu na ostrově Penecost v jižním Pacifiku, kde se skákalo za pomoci liány (Tomlinson, 2000, s. 21). Skoky podle Tomlinsona (2000) slouží jako rituál pro zajištění dobré úrody. K tomuto domorodému kmeni na ostrově Penecost se váže tato legenda (Tomlinson, 2000, s. 21)¹: „Žena se rozhodla uniknout před zlým manželem. Vyšplhala na vysoký strom a uvázala si okolo kotníků liánu. Muž lezl za ní, ale než se mu podařilo manželku chytit,

¹ citace byla opravena, z důvodu pravopisných chyb

vrhla se střemhlav do hlubin. Muž skočil také a zabil se. Žena přežila díky liáně uvázané okolo svých nohou. Pak se již legenda rozchází ve dvou verzích. Jedna tvrdí, že muži začali skoky provozovat, protože obdivovali odvahu, kterou žena projevila, druhá verze říká, že se muži chtěli pojistit, aby je již žena nemohla oklamat. ... Pro západní civilizaci tento rituál poprvé zaznamenala expedice National Geographic v roce 1955“.

Nejvyšší komerční objekt pro bungee skoky na světě je most Royal Gorge v Coloradu, který měří 321 metrů (Chcitozazit.cz, 2016c). Web Chcitozazit.cz (2016) uvádí, že v Evropě je nejvyšší objekt pro skoky rakouský most Europabrücke, který je 192 metrů vysoký.

Obrázek 2 Bungee jumping na Novém Zélandu

Zdroj: thestar.com (2018)

- **Indoor sky-diving** (volný pád ve větrném tunelu)

Tento netradiční adrenalinový sport je vcelku bezpečný, a tak je vhodný téměř pro každého (viz web Chcitozazit.cz, 2016d). Podle tohoto webu byl první člověk, který tuto aktivitu vyzkoušel Jack Tiffany v roce 1964. V roce 1979 v Quebecu byl postaven první rekreační sky-divingový tunel přístupný veřejnosti

(viz web Chcitozazit.cz, 2016d). „Letový tunel slouží kromě zábavy také k výcviku parašutistů nebo k natáčení náročných filmových scén.“ (Chcitozazit.cz, 2016d)

V současné době existují letové komory po celém světě, a to dokonce i v ČR v Praze – Letňanech (viz web volnypad-vetrnytunel.cz, 2017). Web volnypad-vetrnytunel.cz (2017) uvádí, že principem tohoto sportu je pocit volného pádu bez padáku a člověk se vznáší ve vzduchu v letové komoře díky větrnému proudu, který proudí rychlostí přes 270 km/h.

Obrázek 3 Sky-diving v Praze-Letňanech

Zdroj: Hurricane factory Prague (2016)

- **Paragliding**

„Paragliding spočívá v plachtění vzduchem na paraglidingovém křídle.“ (Chcitozazit.cz, 2016e)

Paragliding = „využití klouzavého nebo svahového padáku pro sportovní nebo rekreační účely“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 407)

Tento adrenalinový sport podléhá zákonům o civilním letectví, pokud ho člověk chce provozovat sám jako pilot, musí absolvovat několikatýdenní výcvik (Chcitozazit.cz, 2016e).

- **Skydiving (parašutismus)**

Skydiving neboli parašutismus je jedním z nejrozšířenějších adrenalinových sportů na světě a jeho obliba stále roste a rozhodně nejde o nový sport. První návrh padáku vymyslel v 15. století Leonardo da Vinci, ale zůstalo pouze u návrhu (Chcitozazit.cz, 2016f). První popsany seskok se uskutečnil až v roce 1783 (Tomlinson, 2000, s. 41) avšak pravidelné bezpečné skoky začaly probíhat začátkem 20. století (viz web tandemy-kantor.cz, 2017). Podle webu tandemy-kantor.cz (2017) nastal největší rozmach parašutismu v období 1. a 2. světové války a postupem času se z parašutismu stal civilní a poměrně bezpečný sport, využívaný hlavně v armádě. Aby se člověk stal parašutistou, musí nejprve absolvovat parašutistický kurs (Chcitozazit.cz, 2016f). Pokud se člověk nechce parašutismu věnovat, nemusí kurs absolvovat a může využít tzv. tandemový seskok, kdy si zkušený parašutista připne člověka ke speciálnímu postroji a letí s ním (viz web tandemy-kantor.cz, 2017). Tento web uvádí, že se skáče z letadla z výšky od 700 až 4 200 metrů. Seskok se skládá z opuštění letadla, volného pádu a volného letu s padákem a přistání.

V ČR si lze tandemový seskok vyzkoušet např. v největším parašutistickém centru Skyservice v Praze, na letišti v Brně, Příbrami, Kolíně, Liberci nebo Hradci Králové (Chcitozazit.cz, 2016f).

4.3.2 Adrenalinové sporty ve vodě

- **Canyoning (Kaňonink)**

Tento druh adrenalinového sportu není, a to především v ČR, příliš rozšířený (viz web Chcitozazit.cz, 2016g). Podle tohoto webu se tento sport do podvědomí Čechů dostal až v 90. letech 20. století. Chcitozazit.cz (2016g) udává, že Canyoning spočívá v prostupování kaňonů, kterými protékají horské říčky či potoky, a je také nutné překonat pomocí slaňování, přeplavání a dalších technik různé přírodou vytvořené překážky.

K rozvoji canyoningu došlo podle tohoto webu v 80 letech 20. století zdokonalením výbavy a výstroje a došlo tak ke zvýšení bezpečnosti. V rámci Evropy lze tento sport provozovat hlavně v Rakousku, Německu, Itálii, Francii či Španělsku (Chcitozazit.cz, 2016g).

Obrázek 4 Canyoning na Reunionu

Zdroj: Hocek (2015)

- **Flyboarding**

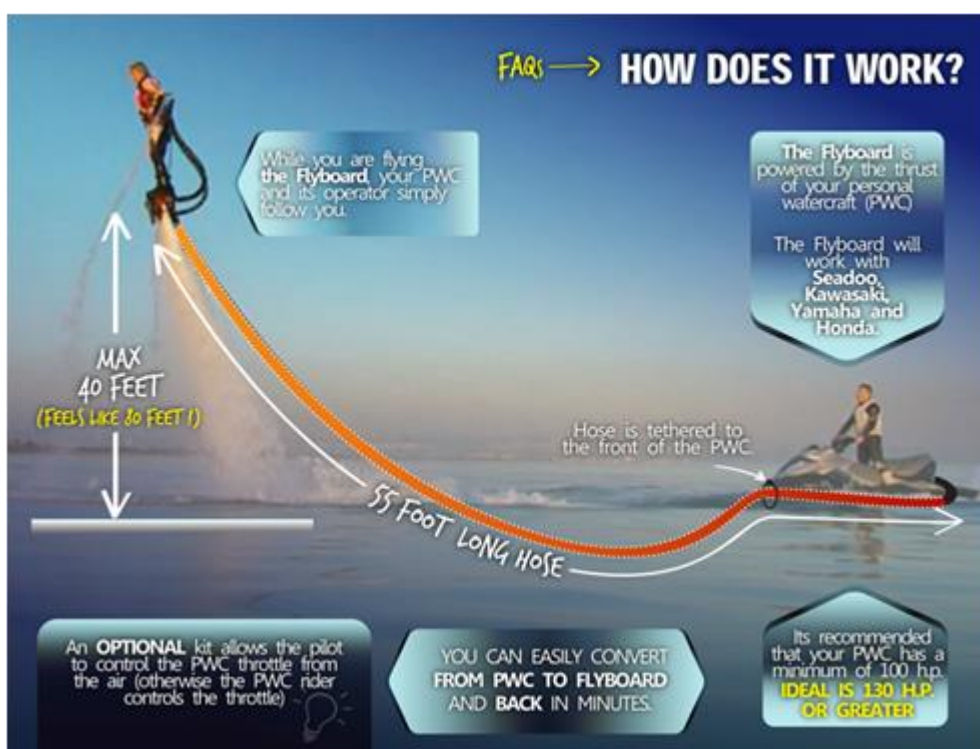
Tento druh adrenalinové aktivity patří k novějším sportům. Vznikl poměrně nedávno, a to v roce 2011 díky francouzskému jezdcí na vodním skútru Franky Zapatou (viz web Chcitozazit.cz, 2016h). Tento web uvádí, že flyboarding funguje tak, že flyboardista stojí na boardu se speciálními botami a vázáním a je spojen osmnácti metrovou trubkou s turbínou skútru. Web také uvádí, že díky tryskám, které vystřikují vodu ven, a také v závislosti na rychlosti skútru se člověk vznese do určité výšky, tato výška může být až 10 metrů.

Flyboarding je rozšířený po celém světě, v ČR lze tento sport vyzkoušet na různých přehradách, v zahraničí pak u moře, oblíbené jsou i tzv. flyboardové show, konané například ve Francii či ve Španělsku (viz web Chcitozazit.cz, 2016h).

Obrázek 5 Flyboarding v Malaysii

Zdroj: David Jr (2016)

Obrázek 6 Jak Flyboard funguje

Zdroj: David Jr (2016)

- **Freediving** (volné potápění)

Freediving je potápění bez dýchacího přístroje, tzv. potápění na nádech (viz web freediving.cz, 2017). Podle tohoto webu existují v současné době mnoho moderního vybavení speciálně pro freediving a je vyvinuto mnoho tréninkových metod. Freediving se dělí na bazénové a hloubkové potápění (viz web freediving.cz, 2017).

- **Rafting**

Rafting = „*sjíždění divoké vody na velkých (nejčastěji gumových) člunech (raftech) pro obvykle 6-8 osob, rafty díky své stabilitě umožňují sjetí řek s vyšším stupněm obtížnosti*“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 475)

Tento adrenalinový sport se jako rekreační sport objevil poprvé po druhé světové válce (viz web Chcitozazit.cz, 2016ch). Tento webu uvádí, že rafting lze provozovat rekreačně, ale i sportovně. Podle tohoto webu se první mistrovství světa v raftingu uskutečnilo v roce 1989. Oblíbené a často využívané řeky pro tento sport jsou např. Salzach a Inn v Rakousku, kaňon Verdun ve Francii, Soča na Slovinsku, Sjoa v Norsku, Kali Gandaki a Trisuli v Nepálu či Rangi-tata na Novém Zélandě (viz web Chcitozazit.cz, 2016ch).

„*V raftingu existuje Mezinárodní stupnice obtížnosti řeky, která je rozdělena na šest obtížností divokosti řeky. Ty mohou být od nejjednodušší po smrtelně nebezpečné. Pravým adrenalinovým odvětvím tohoto sportu je expediční rafting, kde je cílem expedice poznávání doposud neprobádaných toků. Mezi oblasti, kde se expediční rafting provozuje, patří jižní a střední Amerika, Asie a Afrika.*“ (Chcitozazit.cz, 2016ch)

- **Surfing**

Surfing je „*vodní sport, pohyb na speciálním prkně na vysokých vlnách.*“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 553) Surfing je velmi rozšířený a patří mezi méně rizikové adrenalinové sporty. Je zde však nebezpečí v podobě žraloků. Také záleží na jedinci, zda vnímá tento sport jako adrenalinový.

V současné době je tento sport rozšířen v Austrálii, na Bali, Malajsii, Indonésii či ve Francii (undergroundadventure.cz., 2018).

- **Wakeboarding**

Tento vodní sport kombinuje techniky vodního lyžování, snowboardingu a surfování (viz web. Chcitozazit.cz, 2016i). Podle tohoto webu jezdec na speciálním boardu se nechává táhnout za motorovým člunem či skútreem po vodní ploše až rychlostí 40 km/h. Tento web také udává, že wakeboarding vznikl v 80. letech 20. století v Austrálii a na Novém Zélandu. V současné době je velmi oblíbenou lokalitou pro wakeboardig pobřeží řeckých ostrovů (viz web. Chcitozazit.cz, 2016i).

Obrázek 7 Wakeboarding v Řecku

Zdroj: Beachreport.gr (2017)

4.3.3 Adrenalinové sporty na zemi

- **Downhill mountain biking** (extrémní sjezd na horském kole)

Provozovatelé tohoto sportu sjíždějí na speciálně upravených horských kolech pro downhill biking vyznačené trasy, které vedou z kopce dolů (Chcitozazit.cz, 2016j). „Při jízdě přeskakují nerovnosti, musí se vyhnout různým překážkám, jako jsou kameny či kořeny stromů a zároveň nesmějí vybočit z předem vyznačené tratě, kterou je třeba zajet v co nejrychlejší čas.“ (Chcitozazit.cz, 2016j).

Web Chcitozazit.cz (2016j) uvádí, že mezi oblíbené destinace downhill bikerů patří Schaldming v Rakousku, Whistler v Kanadě, francouzské Alpy či Krkonoše.

- **Horolezectví**

Horolezectví je „sport, resp. i životní styl, jehož hlavní náplní je zdolávání různě vysokých překážek především v horských oblastech, ale i na skalních útvarech a v interiérech.“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 202) Horolezectví dělíme na technické a volné lezení (Tomlinson, 2000, s. 90). Podle Tomlinsona (2000) není při volném lezení potřeba žádného speciálního vybavení, při technickém lezení se člověk posunuje pomocí lan a dalšího vybavení a je jistěn lanem upevněným ve stěně. Tomlinson (2000) také uvádí, že horolezectví můžeme dělit i podle terénu – lezení na umělých stěnách v halách nebo v uměle vybudovaných venkovních parcích. Podle Tomlinsona (2000) je dalším typem lezení bouldering (bez lana a nízko nad zemí), pískovcové lezení, ledolezení. Tomlinson (2000) uvádí, že extrémní horolezectví představují výstupy na osmitisícové vrcholy v Himálaji (např. Mt. Everest a K2).

„Intenzivní horolezectví vede k nežádoucím dopadům. Pro snížení dopadů je nutné regulovat počet horolezců (expedic), dodržování pravidel lezení a vymezovat oblasti a trasy, které leze využívat.“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 203)

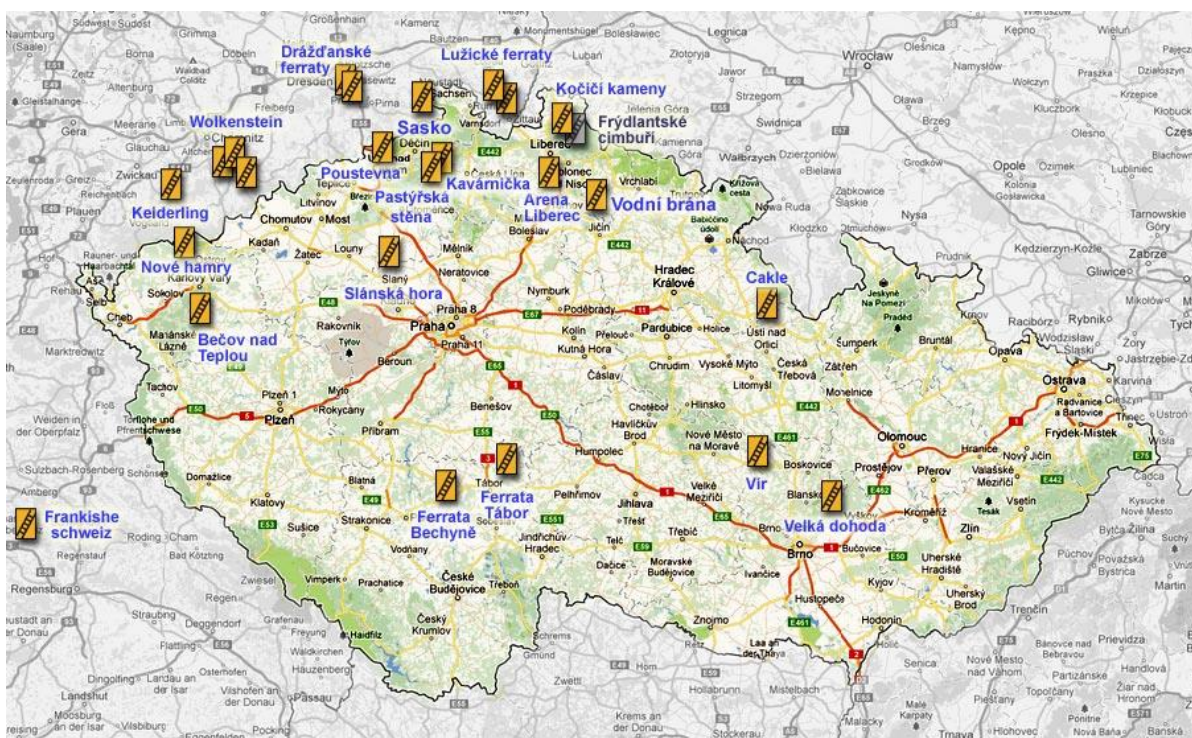
Nejlepší destinace pro horolezectví ve světě jsou Costa Blanca – Španělsko, Dolomity – Itálie, The Peak District – Velká Británie, Yosemiteký Národní park – USA, Skalnaté hory – Colorado, USA, Patagonia & San Carlos de Bariloche – Argentina, Moab, Utah – USA, Rocklands – South Africa (blog.rockandsun.com, 2015)

V Čechách je horolezectví velmi populární a je zde spousta zajímavých lokalit, např. Broumovsko, Český ráj, Jizerské hory a také Krkonoše, ovšem zde je horolezení omezené.

S horolezením souvisí i:

→ **Via ferraty**

„Via ferraty jsou náročné turistické trasy, které jsou zajištěné ocelovými lany, skobami a žebříky.“ (Brázdil, 2008) Tento druh vysokohorské turistiky je skvělá příležitost i pro ne horolezce, kteří se tímto způsobem mohou dostat i do hůře dostupných míst a získat skvělý zážitek. Podle Brázdila (2008) se nejvíce takovýchto cest nachází v Dolomitech. Brázdil (2008) také uvádí, že počátek vzniku prvních takto upravených cest sahá až do roku 1843.

Obrázek 8 Via ferraty v České republice a v blízkém okolí

Zdroj: mirekj (2017)

• **Kiting**

„Kiting je obecný výraz pro sport, kdy jezdec využívá pro posun po nejrůznějším povrchu tažné síly draka.“ (kites.cz, 2017) Podle povrchu na kterém se jezdí, se kiting dělí na hlavní 3 skupiny: Kiteboardin (jízda na vodě); Landkiting

(jízda na zemi – na travnatých, betonových a písčných plochách); Snowkiting (jízda na sněhu – na lyžích nebo snowboardu); (kites.cz, 2017). Tento adrenalinový sport lze provozovat téměř kdekoliv (viz web Chcitozazit.cz, 2018l). Podle tohoto webu jsou oblíbenými lokalitami v ČR zejména Orlické hory, Boží Dar v Krušných horách, Krkonoše či Lipno. Dále web uvádí, že mezi oblíbené zahraniční destinace patří Cabo Verde na Kapverdských ostrovech nebo řecký ostrov Kos.

Obrázek 9 Snowkiting na Antarktidě

Zdroj: Larndorfer (2013)

- **Ledolezení**

Tento sport je jeden z nejextrémnějších. *„Každý výstup vyžaduje pečlivou přípravu, zvláštní vybavení a stoprocentní spolupráci členů týmu.“* (Tomlinson, 2000, s. 93). Tomlinson (2000) uvádí, že ledolezení je lezení po ledu např. na zmrzlých vodopádech, skalách či útesech, které jsou pokryty ledem. V mnoha zemích, stejně tak jako v ČR jsou ledové stěny vytvářeny uměle. Ledovou umělou, ale i přírodní stěnu můžeme najít např. v Krkonoších. Přírodní ledové stěny se nachází v Evropě např. v Alpách (Maltatal v Rakousku); (mb.horolezci.cz, 2018).

- **Slackline**

Tento adrenalinový sport je poměrně mladý. Počátky sahají do 70. let v Yosemite (viz web lajny.cz, 2017). Slacklining je podle tohoto webu chození či skákání po popruhu, který je upevněný mezi dvěma body. Oproti klasickému chození po provazu je zde rozdíl v tom, že popruh není natažený na pevně, ale může být více či méně povoleno nebo utažený (viz web lajny.cz, 2017). Podle tohoto webu lze slackline rozdělit do čtyř základních kategorií.

1. Lowline = lajny jsou nízko nad zemí do 15 metrů délky, na kterých se pak provádějí různé triky (skoky, salta)
2. Longlajne = extrémně dlouhé lajny od 30 metrů délky
3. Waterline = lajna natažená nad vodou
4. Highline = lajny, které jsou natažené až několik stovek metrů nad zemí mezi stromy, skalní masivy či věžemi. Tato disciplína je velmi těžká a to hlavně po psychické stránce

- **Windsurfing**

Windsurfing = „vodní sport a rekreační aktivita, pohyb na sladké nebo slané vodě s pomocí speciálního prkna s plachtou. Windsurfing se provozuje na všech rozsáhlých vodních plochách. Liší se vybavení pro windsurfing na hladké vodě a na vlnách.“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 631)

Tento sport patří k těm méně rizikovým a spousta lidí ho ani jako adrenalinový sport nevnímá. To již záleží na jednotlivci.

- **Zorbing**

Tento adrenalinový sport vznikl na Novém Zélandu (Chcitozazit.cz, 2016k). V současnosti se zorbing provozuje po celém světě. Principem zorbingu je „spouštění se ze svahů ve zvlášť upravené kouli“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 650), ve které se může člověk pohybovat připoután nebo nepřipoután, a to až ve třech lidech najednou (Chcitozazit.cz, 2016k).

Zorbing má mnoho podob: koulení se z kopce při rychlosti až 50 km/h, zorbing na rovině, na různých rampách či zorbing (tzv. aquazorbing) provozovaný na vodě či na sněhu (Chcitozazit.cz, 2016k).

4. 4 Zajímavosti a novinky ve světě adrenalinových sportů

Kromě běžně provozovaných adrenalinových sportů a aktivit existuje i několik unikátních a velmi nebezpečných extrémních sportů, které se běžně neprovozují.

- **Klec smrti**

Tato aktivita spočívá v tom, že zkušený lektor spustí člověka v kleci mezi žraloky bílé (Englišcová, 2014). Englišcová (2014) uvádí, že jako návnada slouží kusy masa poházené kolem klece. Potápět se lze v Jižní Austrálii či v zátocě Walker Bay u Kapského města (Englišcová, 2014). Podle Englišcové (2014) je novou alternativou spuštění se do vody v kleci z plexiskla mezi hladové krokodýly. Jediným místem, kde může člověk tuto aktivitu provozovat je Krokodýlí park Crocosaurus Cove v australském městě Darwinu (extrastory.cz, 2017).

Obrázek 10 Klec smrti s krokodýlem

Zdroj: Marek (2016)

- **Lety ve Wingsuitu**

Tento velmi extrémní a nebezpečný sport je odvětvím base jumping (viz web Gofreestyle.cz, 23. 10. 2017). Podle tohoto webu spočívá tento sport v plachtění vzduchem za pomoci speciálního obleku, díky kterému nepadá skokan volným pádem. Díky tomu si může užít klouzavý let a v určité výšce otevře skokan padák (viz web Gofreestyle.cz, 23. 10. 2017). Tento web uvádí, že lze skákat prakticky odkudkoliv ze skály, z letadla či jiného vyvýšeného místa, nejlepší lokality pro Wingsuit jsou Mont Blanc – Francie, Jungfrau – Švýcarsko, Stryn – Norsko, Yosemite National Park – USA.

Obrázek 11 Wingsuit

Zdroj: Sparazynski (2016)

- **Skydiving podél Everestu**

Při této aktivitě se skáče z letadla v 9 000 metrů, samozřejmě nad nejvyšší horou světa, Everestem (Marek, 2016).

- **Volcano Boarding**

Sjezdaři sjíždějí na boardu svahy vulkánu rychlostí až 80 km/h (Marek, 2016). Podle Marka (2016) je nejoblíbenější místo pro provozování tohoto sportu v Nikaragui na aktivním vulkánu Cerro Negro.

4. 5 Adrenalinové sporty v ČR

V České republice jsou adrenalinové sporty hojně vyhledávaným zdrojem zábavy a stále častějším doplňkem při trávení dovolené. V České republice se možnosti provozování adrenalinových aktivit nacházejí v každém větším městě či turistickém středisku. Velmi oblíbené jsou různé obdoby lanových parků, bobové dráhy, let balonem, bungee jumping, tandemový seskok padákem, rafting, kaňoning či adrenalinový zážitek v podobě řízení čtyřkolek, závodních aut či tanku apod.

4.5.1 Nabídka zážitkových firem na webu

V České republice existuje spousta agentur/firem, které mají v nabídce adrenalinové aktivity. Většina těchto agentur nabízí typické adrenalinové aktivity či zážitky, které uspokojí potřeby co nejširšího spektra lidí. Jejich nabídka je jak obsahem, tak množstvím nabízených aktivit velmi podobná. V ČR jsou ale i firmy, které se specializují pouze na jeden konkrétní zážitek. Většinou se jedná o firmy, které nabízejí tandemový seskok, let balonem či jiný letecký zážitek.

Příklady zážitkových agentur:

- ZÁŽITKY. CZ (www.zazitky.cz)

agentura nabízí (zazitky.cz, 2018): paintball, větrný tunel, surfařský simulátor, flyboarding, vyhlídkový let ve vrtulníku nad Prahou, projížďka ve vojenském Hummeru, skákací boty, akrobatický let větroněm, jízda na čtyřkolkách, tandemový seskok padákem, jízda v obrněném transportéru, řízení bojového tanku, bungee jumping, jízda ve formuli, via ferrata (Děčín), musherem na vlastní kůži, tandemový seskok padákem, skijörking – na běžkách tažení psy, jetsurf – motorový surfing, jízda v Lamborgini/Ferrari

- Adrop.cz (www.adrop.cz)

agentura nabízí (adrop.cz, 2018): bungee jumping, tandemový seskok padákem, motorový paragliding, větrný tunel, wakeboarding, flyboarding, jetpack, rafting, autokros, extrémní jízda na čtyřkolce, jízda ve formuli, střelba a jízda

v tanku BVP, ukázkový den výcviku jednotek SWAT, únos komandem, snowtubing, kurz ledolezení, kurz kitingu, freediving, škola smyku

- Esennce.cz (www.esennce.cz)

agentura nabízí (esennce, 2018): adrenalinová jízda v buggy, bungee jumping, flyboarding, výcvik SWAT, tandem paragliding, jetpack, zorbing, akční střelba, škola smyku, jízda na čtyřkolce, akrobatické lety

- Alegria (www.firmanazazitky.cz)

agentura nabízí (firmanazazitky.cz, 2018): flyboarding, jetpack, rafting, adrenalinová plavba po Vltavě, freediving, wakeboarding, tandemový seskok, větrný tunel, bungee jumping, kurz snowkitingu, jízda v závodní buggy, kurz přežití v přírodě, jízda na čtyřkolce, Lanový park a baby park v Janských Lázních, skákací boty, lanový park na Šumavě, výcvik se SWAT a střelba s AK-47, projížďka v BVP-1 a střelba z AK-47, profesionální výcvik střelby, jízda v Lamborghini, škola smyku

- Eldorado – netradiční zážitky (www.netradicnizazitky.cz)

agentura nabízí (netradicnizazitky.cz, 2018): mushing, skákací boty, skalní lezení, práskání bičem (výcvik), paintball, bobová dráha (Petříkov), lanové centrum (Olomouc, Praha), let stíhačkou, akrobatické létání, tandemový seskok, tandemový paragliding, škola smyku, jízda na čtyřkolkách, v bojovém tanku, jízda v závodních autech, surfování na řece, kurz freedivingu

- Svět radovánek (www.svetradovaneek.cz)

agentura nabízí (svetradovaneek.cz, 2018): lanové centrum na Máchově jezeře, paintball, únikové hry, týmové souboje s luky a šípy, kiting, flyboarding, větrný tunel, adrenalinová jízda v buggy, jízda na jetsurfu, škola smyku, kurz snowkitingu, jízda Hummerem, tandemový seskok padákem

- Ráj zážitků (www.rajzazitku.cz)

agentura nabízí (rajzazitku.cz, 2018): větrný tunel, ruční destrukce auta, flyboarding, bungee jumping z jeřábu/mostu, bungee katapult, speleo ferrata v Moravském krasu, adrenalin mix Špindlerův Mlýn, wakeboarding, horolezectví a slaňování, Via Ferrata v Českém Švýcarsku, Motoskijöring - lyžování nebo snowboarding za čtyřkolkou, jízda na čtyřkolce (Špindlerův Mlýn), jízda Hummerem, Jízda v Ariel Atom 3.5

- Letecké zážitky.cz (www.leteckezazitky.cz)

Tato agentura, jak už samotný název napovídá, nabízí pouze letecké adrenalinové zážitky po celé ČR, a to vyhlídkové lety, akrobatické lety, seskok padákem, paragliding či let balónem (leteckezazitky.cz, 2018).

- Jump-tandem.cz (www.jump-tandem.cz)

Specializují se na tandemové seskoky padákem a vyhlídkové lety (jump-tandem.cz). Firma na svém webu uvádí, že pořádají seskoky z letiště v Prostějově, Jičíně, Brně a Ostravě.

→ *další firmy nabízející tandemové seskoky:*

- Paraškola IMPACT (www.paraskolaimpact.cz)
- SkyService (www.skyservice.cz)
- Tandemové seskoky - ODYSSEY GROUP (www.tandemove-seskoky.cz)
- Adrenalin nad Brnem (www.adrenalinnadbrnem.cz)
- Tandemové seskoky Kantor (www.tandemy-kantor.cz)
- Balon.cz (www.balon.cz)

Tato agentura nabízí svým klientům vyhlídkové lety balonem (balon.cz, 2018). Agentura na svém webu udává jako startovní místa Brno a okolí, Tišnov, Boskovice, Letovice, Pálava a okolí, Rosice, Ivančice, Moravský Krumlov, Výškov, Slavkov a okolí, Telč, Jihlava a okolí, Bouzov, rakouské Alpy.

→ *další firmy nabízející vyhlídkové lety balonem:*

- BALONY.EU (www.balony.eu)
- Letybalonem.eu (www.letybalonem.eu)
- Chadbalon (www.chadbalon.cz)
- K-PLUS vyhlídkové lety (www.k-plus.cz)
- Baart – vyhlídkové lety balonem (www.eshop.vyletbalonem.cz)

4.5.2 Nabídka cestovních kanceláří/agentur

Na českém trhu není nabídka cestovních kanceláří a agentur, které se specializují na prodej dobrodružných zájezdů, příliš pestrá. Převládá zde nabídka poznávacích či pobytových zájezdů. České cestovní kanceláře a agentury, které se specializují na dobrodružné zájezdy, nabízejí především vodácké zájezdy (kánoe, rafty), kaňoning či via ferraty, a to jak v Čechách, tak v zahraničí.

- Ladislav Bláha – Votus (www.votus.cz)

Tato cestovní agentura zajišťuje půjčovnu lodí a raftů na Vltavě, vodácké kurzy a zájezdy pro školy, firemní zájezdy, zájezdy pro veřejnost (votus.cz, 2018). Firma na svém webu uvádí, že zajistí lodě, vybavení, instruktora i poradenství a po skončení vodácké sezony organizuje zájezd do Řecka – splutí řeky Kalamas na raftech.

- Vodácké a turistické centrum Honza (www.honza-centrum.cz)

Vodácké a turistické centrum Honza je cestovní kancelář, která na českém trhu působí již 24 let (honza-centrum.cz, 2018). Na svém webu nabízí vodácké zájezdy, a to jak tuzemské, tak zahraniční – Rakousko, Slovinsko, Chorvatsko, Francie, Balkán. Dále na svém webu nabízí splouvání řek či kaňonů, na raftech či na kánoích. Kromě vodáckých zájezdů nabízí tato CK i akce pro školy a půjčovnu lodí na Vltavě a Berounce (honza-centrum.cz, 2018).

- Adrenaline centre (www.adrenalinecentre.cz)

Adrenaline centre je cestovní kancelář specializující se na vodácké zájezdy, a to rafting (Rakousko, Norsko, Švýcarsko, Francie, Itálie, Bosna, Afrika, Asie i Amerika), kajaking (Řecko/Slovinsko), kaňoning (Julské Alpy) a na outdoorové akce v Čechách, Evropě i zámoří (adrenalinecentre.cz, 2018).

- Kudrna (www.kudrna.cz)

Cestovní kancelář Kudrna nabízí širokou škálu zájezdů - cyklistické, poznávací, turistické (via ferraty, vysokohorská turistika...), lyžařské (dog-skijøring), vodácké (rafting, vodácké kurzy, vodní turistika), zážitkové akce, rybářské zájezdy a adventure zájezdy v Čechách i v zahraničí (kudrna.cz, 2018).

Adventure zájezdy jsou bezpečné adrenalinové zájezdy s širokou nabídkou sportovních aktivit, jako např. kaňoning, rafting, via ferraty, hydrospeed (splouvání řeky s plastovým plovákem), zip line či slaňování (kudrna.cz, 2018). Tato cestovní kancelář na svém webu uvádí, že cílové destinace jejich adventure zájezdů jsou Slovinsko a Španělsko.

- CVOK (www.cvok.cz)

Cvok je jméno cestovní vodácké kanceláře (cvok.cz, 2018). Na svém webu nabízí vodácké zájezdy, akce a kurzy. Specializuje se na rafting, kaňoning, splouvání řek na kánoji, seekajaku a na ferraty v ČR i v zahraničí (Balkán, Rakousko, Itálie, Německo, Řecko, Chorvatsko, Švýcarsko); (cvok.cz, 2018).

- CK Alpina (www.alpina.cz)

Cestovní kancelář Alpina se zaměřuje na aktivně strávenou dovolenou a tomu odpovídá i její nabídka (alpina.cz, 2018). V nabídce zájezdů na jejich webu uvádí horskou turistiku, cykloturistiku, MTB zájezdy, expedice do exotických zemí (např. na vrchol Aconcagua, Kostarika, Nepál, Vietnam, výstup na Elbrus) i via ferraty (Dolomity a Alpy v Itálii, Rakousku, Slovinsku a Švýcarsku).

- TRIP (www.ck-trip.cz)

Trip je sportovní cestovní kancelář (ck-trip.cz, 2018). Tato cestovní kancelář na svém webu mimo jiné nabízí via ferraty (Rakousko, Itálie), vodní turistiku, kánoe a rafting (Rakousko – řeka Salza). Zájezdy po ČR tato cestovní kancelář nenabízí.

4.6 Zdravotní rizika a omezení při provozování adrenalinových sportů

Provozování adrenalinových sportů/aktivit s sebou přináší i určitá zdravotní rizika. Jedná se o různá zranění lehčího či těžšího charakteru, v krajních případech hrozí i smrt, což není ojedinělé. Adrenalinové sporty nejsou pro každého člověka vhodnou záležitostí a při rizikovějších sportech (jako je např. bungee jumping, paragliding, (tandemový) seskok padákem, base jumping...) musí být respektována určitá omezení, která se týkají věku (děti, senioři), hmotnosti člověka, omezení osob, které jsou po různých operacích či mají jiné zdravotní problémy atd.

→ *Bungee jumping* – bungee jumping mohou provozovat osoby s hmotností od 40 do 16 kg (Stolín, 2017a). Při tomto sportu se velmi namáhají klouby, páteř a srdce, proto by ho neměly podstupovat osoby, které jsou po operaci kolen, páteře nebo mají srdeční potíže (Stolín, 2017a). Podle Stolína (2017a) není bungee jumping vhodný ani pro osoby, které mají onemocnění dýchacích cest, poruchy krevního tlaku, onemocnění nervového systému, epilepsii, cukrovku, vážnou oční vadu či chorobu vnitřních orgánů. Zájemci o bungee jumping, kteří jsou mladší osmnácti let, musí mít písemné povolení rodičů nebo zákonného zástupce (Stolín, 2017a).

→ *Tandemový seskok padákem* – maximální váha pro seskok je 120 kg (viz web firmanazazitky.cz, 2017a); Podle tohoto webu je také podmínkou dobrý zdravotní stav, a to takový, kdy osoba netrpí srdeční vadou, cukrovkou nebo epilepsií. Web také uvádí, že se nedoporučuje skákat pod vlivem byt' i malého množství alkoholu. Minimální věk pro seskok je 8 let, respektive

minimální výška musí být alespoň 120 cm (viz web skytandem.cz, 2017). Podle webu skytandem.cz (2017) mohou tandemový seskok absolvovat i tělesně postižené osoby.

→ *Paragliding* – u paraglidingu neexistují prakticky žádná omezení (viz web macskola.cz, 2017). Tento web uvádí, že let je omezen pouze hmotností pasažéra – minimální hmotnost je cca 40 kg a maximální je cca 115 kg. Podle webu macskola.cz (2017) není paragliding věkově omezen a je možné létat i s dětmi (pro tandemový paragliding). Jediným kritériem je fyzická zdatnost – je třeba uběhnout několik metrů potřebných pro start (viz web macskola.cz, 2017).

4. 7 Shrnutí vztahu adrenalinových aktivit k cestovnímu ruchu

Adrenalinové aktivity mají rostoucí tendenci a jejich obliba celosvětově roste, ačkoliv především ve vyspělejších zemích. Tyto sporty představují již nezastupitelnou a neodmyslitelnou součást cestovního ruchu. Pro značnou část lidí jsou již trvalým komponentem dovolené. Adrenalinové aktivity zvyšují svým charakterem návštěvnický potenciál turistických destinací. Je možnost tyto aktivity vytvořit i uměle na místech, kde se nenachází přírodní či kulturní atraktivita. Nejčastějšími, uměle vytvořenými adrenalinovými aktivitami na volné ploše jsou lanová centra, bobové dráhy, snowtubig, lezecké stěny apod. Některé adrenalinové aktivity jsou vázány na typ krajiny (skály, kopce, mosty, budovy, stavby) či vodní plochy, a nelze je proto provozovat kdekoliv. Ve většině případů je také nutnost speciálního vybavení. Jedním z příkladů může být paragliding, bungee jumping (ale i ten lze provozovat např. skokem z jeřábu, takže není potřeba pevná stavba), horolezení, ledolezení, rafting a další vodní sporty. Neustále se vytvářejí nové druhy adrenalinových aktivit, zpestřují se a ty stávající se zdokonalují. To se děje také proto, aby se do destinací vraceli návštěvníci, kteří chtějí objevovat a zkoušet stále nové věci. Přilákání návštěvníků nejen do turistických destinací, ale i do měst či vesnic je důležité pro ekonomiku a udržení cestovního ruchu. Některé destinace jsou těmito aktivitami ale přesyceny a vytváření dalších adrenalinových či jiných

aktivit se již nedoporučuje. Příkladem mohou být Krkonoše, kde turismus a hluk obtěžuje i samotné obyvatele turistických destinací Krkonoš.

Adrenalinové aktivity mají mnoho podob. Existují méně rizikové i více rizikové, ale i ty více rizikové mohou být provozovány v soft formě či v hard formě. Záleží na každém jedinci. S provozováním těchto aktivit souvisí nejen určitá míra rizika a v určitých případech také věkové, váhové i zdravotní omezení. Člověk, který si chce vyzkoušet adrenalinovou aktivitu, je s těmito omezeními a riziky předem seznámen.

Na českém trhu existuje spousta firem, které nabízejí prodej adrenalinových zážitků prostřednictvím voucheru či dárkového poukazu. V České republice nechybí ani cestovní kanceláře, které se specializují na vytváření a prodej adrenalinových zážitků. Nejčastěji se tyto cestovní kanceláře specializují na vodácké či ferratové zájezdy, a to to jak v Čechách, tak v zahraničí.

5. Praktická část

Krkonoše jsou nejvyšší pohoří v České republice, mají délku přibližně 35 kilometrů a představují jedno z významných center geobiodiverzity ve střední Evropě (knap.cz, 2018a).

Krkonoše oplývají velkou rozmanitostí krajiny, flóry a fauny a nachází se zde krkonošská arktó-alpínská tundra (viz web knap.cz, 2018ch). Podle knap.cz (2018ch) se zde nachází spousta ledovcových údolí (např. Labský důl, Obří důl) a ledovcových morén a jezer (např. Wielki a Mały Staw). Dále tento web uvádí, že k nejvýznamnějším přírodním fenoménům Krkonoš patří rašelinové půdy. Krkonošská květena je podle tohoto webu druhově velmi rozmanitá a vyznačuje se vysokým zastoupením glaciálních reliktních rostlin, které v Krkonoších přežily z doby ledové) a endemických druhů, a také fauna v Krkonoších je velmi bohatá. Zmíněný web uvádí, že zde žije okolo 15 000 druhů bezobratlých živočichů, 400 druhů obratlovců, 78 druhů ptáků a 76 savců. Vyskytuje se zde spousta živočichů, kteří patří ke glaciálním reliktním (např. hraboš mokřadní) a také dva endemické druhy – plž vřetenovka krkonošská a motýl huňatec žlutopásný krkonošský (knap.cz, 2018ch).

Přírodu Krkonoš ovlivnil z velké části člověk (viz web knap.cz, 2018i). Největší devastace lesů nastala dle tohoto webu v 16. a 17. století, kdy těžba dřeva dosáhla největšího rozsahu. Podle knap.cz (2018i) se zde v 17. století začalo formovat budní hospodářství. Dále tento web uvádí, že v první polovině 18. století byly Krkonoše navštěvovány převážně sběrači rostlin, na konci 18. století zde započaly zalesňovací práce. Podle tohoto webu začala mít od konce 18. století veliký vliv na zdejší krajinu také turistika. Boudy, které byly v Krkonoších vystavěny za účelem budního hospodářství, začaly sloužit pro celoroční potřeby turistickému ruchu (viz web knap.cz, 2018i). Tento web uvádí, že se zde začaly také stavět nové boudy určené pouze pro cestovní ruch. Podle knap.cz (2018i) je dnešní stav krkonošské přírody ovlivněn dvěma negativními faktory – imisemi a intenzivní turistickou zátěží. Tyto faktory jsou nejhorší, protože působí celoplošně (knap.cz, 2018i).

Turistika v Krkonoších zažívala svůj rozmach na přelomu 19. a 20. století (viz web krnap.cz, 2018j). Její neúměrný nárůst vedl dle tohoto webu ke značnému poškození přírody a krajiny Krkonoš.

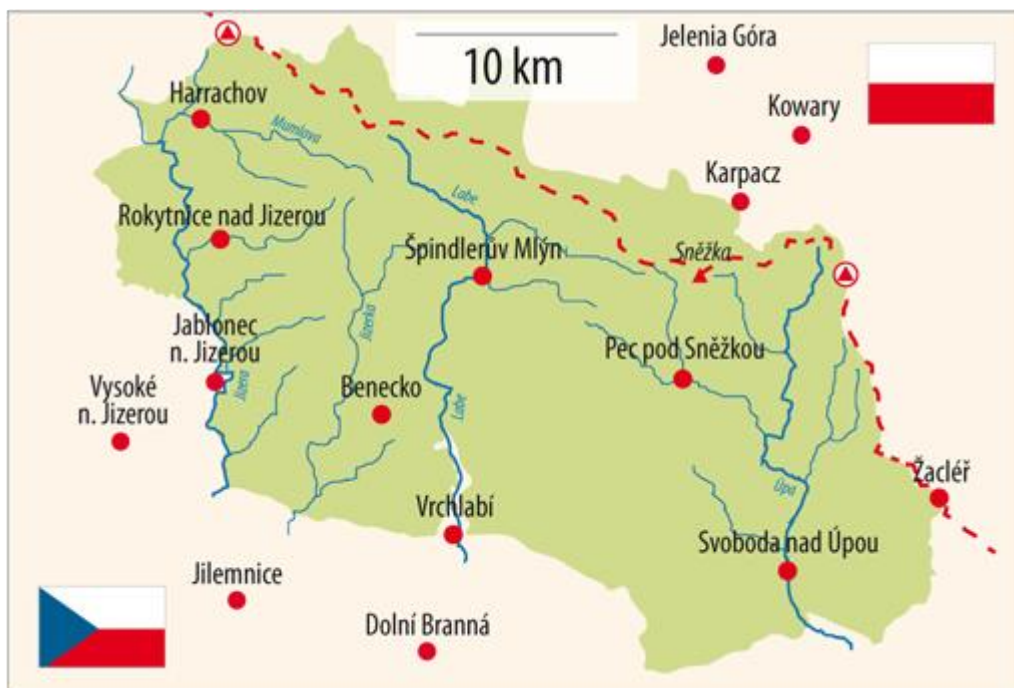
Na ochranu přírodních hodnot byl roku 1963 založen Krkonošský národní park (KRNAP), který sídlí ve městě Vrchlabí (krnap.cz, 2018j). V Polsku byl roku 1959 založen Karkonoski Park Narodowy (krnap.cz, 2018j).

K rozvoji cestovního ruchu v Krkonoších a k všestranné podpoře předpokladů pro plnohodnotný život obyvatel Krkonoš slouží organizace Svazek měst a obcí (viz web krkonoše.eu, 2018a). Tento web uvádí, že svazek měst a obcí Krkonoše vytváří projekty na podporu cestovního ruchu v turistickém regionu, zajišťuje získávání grantů a dotací. Web také uvádí, že jeho partnery jsou Královéhradecký a Liberecký kraj, Nadace ČEZ, pojišťovna UNIQA, společnost Sitour a je také podporován státní agenturou CzechTourism. Svazek rovněž spolupracuje s Krkonošským národním parkem a s Horskou službou (viz web krkonoše.eu, 2018a). Tato spolupráce je, podle tohoto webu významná především v rámci projektů „Krkonoše ze sedla kola“ a „Krkonoše – lyžařský běžecký ráj“.

Obrázek 12 Zeměpisná poloha Krkonoš

Zdroj: svobodanadupou.eu (2018)

Obrázek 13 Mapa významných turistických destinací Krkonoš

Zdroj: visitkrkonose.cz (2018)

Obrázek 14 Současné logo KRNAP

Zdroj: krnap.cz (2018b)

5.1 Vývoj adrenalinových sportů v Krkonoších

S rozvojem turistiky v Krkonoších, která zažívala svůj rozmach zejména na přelomu 19. a 20. století (krnap.cz, 2018j) se objevovaly i první známky adrenalinových aktivit, a to zejména horolezectví, vodní turistiky či rozvoj letectví – vznik Letecké školy roku 1949, která nabízí i vyhlídkové či akrobatické lety (liberecky-kraj.cz, 2018). Modernější adrenalinové sporty v Krkonoších (paragliding, lanová centra, sjezdy na čtyřkolkách/koloběžkách, bungee jumping, horolezecké stěny, bobová dráha a další podobné aktivity) se rozvinuly až v 90. letech 20. století (krkonose.eu, 2018g).

- roku 1994 byla v Krkonoších založena první paraglidová škola,
- od roku 1997 funguje v Harrachově bungee jumping,
- roku 1999 zahájila své aktivity ve Špindlerově Mlýně firma Yellow Point,
- roku 1997 byla ve Špindlerově Mlýně postavena 1. bobová dráha tohoto typu.

5.2 Druhy nabízených adrenalinových sportů v Krkonoších

5.2.1 Zimní adrenalinové sporty a aktivity

- Snowkiting

Tento sport se objevil v Krkonoších nedávno (viz web krnap.cz, 2017c). Podle tohoto webu lze Snowkiting provozovat jen na vyhrazených trasách, v 1. zóně KRNAP je tato aktivita zakázána z důvodu rušení zvěře (tetřívka obecného) a poškozování kleče a jiných dřevin v místech kde vegetační období trvá pouze 70 dní v roce. Povolené lokality (krnap.cz, 2017c): okolí Brádrlerových bud, Medvědí boudy nebo Moravské boudy, dále louky v okolí Vrchlabí.

Firmy nabízející Snowkiting v Krkonoších:

- Best Kite škola – Vysoké nad Jizerou
- Snowkitecentrum Grund Resort Mladé Buky
- Snowkitingová škola Yetti

- Lezení na ledopádu

Lezení na ledopádu v Krkonoších „*je umožněno na skále na konci cesty Bud' Fit v Labském dole.*“ (krnap.cz, 2017d) Jedná se zde o jedinou lokalitu, kde je povoleno lézt na ledopádu, a to přímo v národním parku (viz web krnap.cz, 2017d). Zmíněný web uvádí, že lezení je zde povoleno zatím do roku 2020. Dle webu krnap.cz (2017d) je z důvodu malé rozlohy ledopádu a udržitelnosti lokality je denní počet lezců omezen na 16 osob. Lezec, který chce lézt na ledopádu, musí splnit dvě základní podmínky (rozhodnutí Správy KRNAP 06930/2014, ze dne 6. 10. 2014). Musí si zarezervovat místo v rezervačním systému, a to telefonicky nebo osobně na informačním středisku správy KRNAP (viz web krnap.cz, 2017d). Dále je třeba podle tohoto webu vyzvednout si papírový doklad, který slouží jako oprávnění k horolezecké činnosti pro konkrétní den.

V Krkonoších existují kromě přírodního ledopádu i umělé ledové stěny (viz web krnap.cz, 2017d). Podle tohoto webu se jedná o ledovou stěnu u Brádrlerových bud, Hudy icewall ve Špindlerově Mlýně v prostoru lyžařského areálu Svatý Petr, ledovou stěnu u Luční boudy a ledovou stěnu Namche u chaty Výrovky. Tyto umělé stěny jsou z pohledu KRNAP vítané, protože se sem stahují lidé, kteří si ledolezení chtějí jen vyzkoušet, a nemají s ním zkušenosti (Šťastná 2018). Podle Šťastné (2018) je k přírodnímu ledopádu v Labském dole také těžší přístupová cesta, lidé tam musejí jít pěšky, není tam hospoda, a to udělá filtr na opravdové lezce, což z důvodu regulace cestovního ruchu je žádoucí, jelikož pak nedochází k přetěžování lokality.

K regulaci také slouží rezervační systém (Šťastná, 2018). Protože je denní počet lezců omezen, má tento rezervační systém za úkol již zmíněnou regulaci návštěvnosti území a také to, aby si podle Šťastné (2018) agentury nemohly zamluvit lezení např. na všechny víkendy dopředu. Cíl rezervačního systému usiluje také o to, aby byl přírodní ledopád otevřen především pro nadšence, nikoliv pro komerční účely (Šťastná, 2018).

Obrázek 15 Ledopád v Labském dole

Zdroj: Neklan (2017)

- Snowtubing

= „sjíždění speciálně upravených svahů na nafukovacích člunech“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 532)

Snowtubing existuje v zimní i letní variantě. Tato aktivita se řadí mezi adrenalinové, ale je velmi bezpečná a oblíbená hlavně u dětí.

Cena za jednu jízdu se pohybuje kolem 30 korun.

Možnosti snowtubingu v Krkonoších:

- Snowtubing Benecko – U Jeriů, Zvon
- Snowtubing Park – Pec pod Sněžkou
- Snowtubing Rokitnice – Ski areál Bosíno
- Snowtubing Špindlerův Mlýn – Bedřichov, Svatý Petr
- Snowtubing Vysoké nad Jizerou – skiareál Šachty
- Snowtubing Žacléř – Prkenný Důl

- Mushing

= jízda na sněhu se psím spřežením (krkonoše.eu, 2018b). Tato aktivita není nijak fyzicky náročná a není věkově omezená (viz web skicentrumsafar.cz, 2018a).

Podle tohoto webu jede zákazník po krátké instruktáži sám na saních taženými psi, pod dohledem zkušeného instruktora, který jede za spřežením připojen na lyžích. Web uvádí, že děti či hendikepovaní sedí ve vaku na saních.

Firmy nabízející možnost vyzkoušet si mushing v Krkonoších:

- Alaskan dogs - Pec pod Sněžkou; Cena = od 3 789 Kč / 1 osoba (alaskandogs.cz, 2018),
- Skicentrum Šafář - Svoboda nad Úpou; Cena = od 3 689 Kč/ 1 osoba (skicentrumsafar.cz, 2018a),
- Jiří Vondrák, Rudolfov – Dolní dvůr; Cena = od 2 450 Kč/ 1 osoba (psisprezeni.cz, 2018),
- Yellow Point – Špindlerův Mlýn; Cena = od 2 190 Kč/ 1 osoba (yellow-point.cz, 2018e).

Uvedené ceny jsou spíše orientační, protože každá firma má specifickou nabídku poskytovaných služeb.

5.2.2 Letní adrenalinové sporty a aktivity

- Paragliding (viz kapitola 5.3.1)
- Letecká škola a vyhlídkové lety (viz kapitola 5.3.2)
- Bungee Jumping (viz kapitola 5.3.4)
- Horolezectví (viz kapitola 5.3.3)
- Vodní sporty

Na území KRNAP mohou návštěvníci sjíždět řeky pouze na plavidlech bez motorového pohonu (viz web krnap.cz, 2010e). Tento web uvádí, že splouvání je povoleno pouze za denního světla. Nástupní a výstupní místa jsou podle tohoto webu označeny piktogramem. Dle webu je na jiných místech nalodování a vylodování přísně zakázáno z důvodu ochrany přírodního prostředí pobřežních porostů.

Sjíždění je možné a povoleno na těchto vodních tocích (krap.cz, 2010e):

- řeka Jizera,
- řeka Labe v úseku přehrada Labská – Vrchlabí (splouvání je povoleno, jen pokud je průtok vody vypouštěné z přehradní nádrže vyšší než 9 m³/sec. – je nutné si obstarat povolení),
- Malá Úpa v úseku Spálený Mlýn, ústí Jeleního potoka k soutoku s Úpou,
- Jizerka v úseku Vítkovice, most u hotelu Skála, ústí Kozelského potoka – Dolní Štěpanice,
- Mumlava v úseku most u skokanských můstků v Harrachově až ústí do Jizery,
- Úpa v úseku Pec pod Sněžkou – Horní Maršov,
- Klínový potok v úseku parkoviště Strážné lom k soutoku s Husím potokem.

Organizované sjíždění řek Labe a Jizery nabízejí:

- Yellow Point – rafting na Jizeře
- CVOK Hradec Králové - rafting na Jizeře / rafting na Labi

- Bobové dráhy

= „*ledová dráha s velkým sklonem a klopenými zatáčkami, jejímž podkladem je betonová dráha, návštěvníci mohou sjíždět bobovou dráhu na speciálně upravených vozících rychlostí až 60 km/h*“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 68-69)

Tato aktivita patří mezi bezpečné adrenalinové zážitky. Věkově není nijak omezena. Děti do osmi let musí jet s dospělou osobou.

Ceny se pohybují již od 50 až do 120 Kč za jednu jízdu za osobu. Cena je závislá na výšce jezdce. Různé ceny jsou i u různých provozovatelů.

- Bobová dráha Berta Mladé Buky
- Bobová dráha Happyworld Harrachov, Špindlerův Mlýn
- Bobová dráha Relaxpark v Peci pod Sněžkou

Obrázek 16 Bobová dráha v Peci pod Sněžkou

Foto: Tichá, 2018

- Přemostění (zip line)

Tato aktivita spočívá v jízdě na laně podél přehradní hráze Labská. Přehrada se nachází nedaleko od centra Špindlerova Mlýna (viz web yellow-point.cz, 2017a). Dle tohoto webu je trasa jízdy dlouhá 120 metrů, účastník této aktivity je zavěšen ve výšce 25 metrů. Zmíněný web uvádí, že cena jedné této jízdy pro dospělou osobu je 180 Kč a je vhodná také pro děti. Tuto sportovní aktivitu zde zajišťuje pouze firma Yellow Point.

- Terénní koloběžky

Tuto aktivitu lze provádět ve Špindlerově Mlýně či v Rokytnici nad Jizerou. Ve Špindlerově Mlýně ji zajišťuje firma Yellow Point. Návštěvník se vydá lanovkou na Medvědin, odkud ho čeká sjezd jak po asfaltových, tak i po lesních cestách zpět do Špindlerova Mlýna (viz web yellow-point.cz, 2017b). Tento web uvádí, že cena

je 250 Kč/2 hodiny, v které je zahrnuto půjčení koloběžky, helmy a instruktáž. V Rokytnici nad Jizerou se návštěvník vydá lanovkou z lyžařského areálu U Modré Hvězdy na Sachrův kopec a poté sjíždí po vyznačené sjezdovce (rokytnice.com, 2017).

- Zorbing

Zorbing si návštěvník Krkonoš může vyzkoušet ve Špindlerově Mlýně, a to rovnou aquazorbing, kdy místo s kopce se člověk „kutálí“ po vodní hladině (yellow-point.cz, 2018f). Aktivitu zaštiťuje firma Yellow Point.

Firma Yellow Point na svých webových stránkách uvádí cenu této aktivity 90 Kč / 5 minut / 1 osoba.

- Lanová centra, cvičné stěny

→ Lanový park Janské Lázně

→ Lanový park Rokytnice nad Jizerou

→ Lezecká stěna – Freetime park Špindlerův Mlýn

→ Monkey park – Harrachov, Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn

→ Vertical Park v Harrachově

- Jízda na čtyřkolkách

→ Špindlerův Mlýn – Yellow Point

→ Harrachov

5.3 Analýza vybraných druhů adrenalinových sportů v Krkonoších

6.3.1 Paragliding

Pro provozování paraglidingu v Krkonoších panují velmi příznivé podmínky. Je zde řada sjezdovek, ze kterých lze létat, a to jak v létě, tak v zimě. V zimním období je ovšem třeba dbát zvýšené opatrnosti, aby nedošlo ke kolizi s lyžaři či snowboardisty (viz web krnap.cz, 2017d). Pro paraglidisty jsou podle tohoto webu v Krkonoších vyhrazeny lokality se startovacími a přistávacími plochami, které jsou označeny piktogramem a pro které jsou vyhrazeny letové koridory a stanoveny provozní řády, ve kterých se paraglidisté mj. dozvědí, kde jsou prostory se zákazem létání. (Ty jsou vyvěšeny na jednotlivých lokalitách nebo jsou k dispozici na informačních střediscích Správy KRNP). Podle webu krnap.cz (2017d) mohou paraglidisté létat nad lokalitami Přední Žalý, Čertova hora, Lysá hora, Horní Mísečky – Medvědin a Špindlerův Mlýn – Pláň. Velmi oblíbeným startovacím místem paraglidistů je i Černá hora.

Následující informace byly převzaty a upraveny z rozhovoru s Paragliding school (www.paraglidingschool.cz).

Pro návštěvníky, kteří si chtějí paragliding pouze vyzkoušet, je vhodný tandem paragliding, při kterém nejsou zapotřebí předchozí zkušenosti s tímto sportem, protože člověk letí se zkušeným instruktorem. Doba tandemového letu trvá 10-60 minut, záleží na povětrnostních podmínkách. Zkušení letci mohou za vhodného počasí uskutečnit i dvou až pětihodinové přelety, výjimečně i delší. V tandemu může letět prakticky každý. Podle zkušeností Paragliding school, která se nachází u Černé Hory, lze letět s desetiletým dítětem, s 87 ženou/mužem a i s hendikepovanými apod. Let však nelze doporučit lidem s váhou nad 140 kg.

Lidé, kteří chtějí létat častěji, ne v tandemu, musí absolvovat kurz paraglidingu, který trvá 7 dní. Poté je doporučen termický zájezd, kde se budou účastníci kurzu, pod dohledem instruktora, zlepšovat v pilotáži. Samotné ovládání padákového kluzáku těžké není, pilot však musí o řízení neustále přemýšlet. Nejprve se doporučuje vyzkoušet si let v tandemu, a až poté absolvovat kurz.

Co se týče zájmu o provozování paraglidingu, tak podle Paragliding school zájem roste, dokládá to počtem pilotů i přihlášených letů na serveru xcontest.org. V roce 2006 bylo do soutěže Český pohár paraglidingu přihlášeno 236 pilotů, v roce 2007 to bylo 307 pilotů a v roce 2017 se přihlásilo 904 pilotů (xcontest.org, 208). V Krkonoších převládají čeští piloti. Občas do Krkonoš zalétnou i piloti z Polska, kteří to nemají daleko.

Podle Paragliding school (2018) za poslední roky vzrostla obliba adrenalinových aktivit. Důkazem toho je jednak vyšší množství prodaných poukazů na paragliding, jednak zvyšující se poptávka po základních kurzech paraglidingu. V roce 2017 se úspěšně v Paragliding school dokončilo 7 základních kurzů. V Krkonoších mají největší zájem o tandemové seskoky Češi. Ze zahraničních klientů mají zájem hlavně návštěvníci z Holandska.

V Krkonoších existuje spousta firem, které paragliding nabízejí. S tím souvisí i marketing jednotlivých podniků. Například firma Paragliding school pořádá různé akce spojené s paraglidingem, k nimž patří závody v přesnosti přistání nebo přeletové závody. Dalším lákadlem pro turisty je poloha jejich zázemí, která je přímo u silnice pod Černou horou. Zákazník zde může rovnou zaparkovat. Pokud je vhodné počasí a volní piloti, tak i hned letět. Firma Paragliding school je také jediná, která se přímo stará o chod stanoviště a přistávací plochy na Černé hoře.

Obrázek 17 Paragliding na Černé hoře

Foto: Tichá, 2017

Firmy nabízející (tandem) paragliding v Krkonoších:

→ Yellow Point

Nabízí jak tandem paragliding, tak i paraglidingové minikurzy (viz web region-krkonoše.cz, 2017). Na svém webu tato firma uvádí, že nabízí lety z Medvědína nebo ze Svatého Petra. Kromě Špindlerova Mlýna tento web nabízí paragliding v Harrachově či Janských Lázních.

Ceník (region-krkonoše.cz, 2017):

- tandem paragliding:
 - ✓ 1 osoba: 1 860 Kč - v ceně: 1 let, vybavení, pilot
 - ✓ od 2 osob: 1 780 Kč - v ceně: 1 let, vybavení, pilot
- paraglidingový minikurz:
 - ✓ 1 osoba: 2 500 Kč - v ceně: vybavení, doprava, instruktor, cca 6 hodin
 - ✓ od 5 osob: 2 100 Kč - v ceně: vybavení, doprava, instruktor, cca 6 hodin

→ Paragliding school

Tato paraglidingová škola má dlouholetou tradici (viz web krkonose.eu, 2018c). Podle tohoto webu byla založena roku 1994 panem Miroslavem Fejtem, který má zásluhu na otevření startovišť pro paragliding v KRNAP. Web krkonose.eu (2018c) uvádí, že škola nabízí jak výuku paraglidingu, tak tandemové seskoky, a to z Černé hory.

Ceník (dovzduchu.cz, 2018):

- tandem paragliding:
- ✓ Seznamovací let – délka letu min. 10 minut, cena 1 990 Kč
- ✓ Vyhlídkový let - délka letu 20-30 minut cena 2 490 Kč
- ✓ Termický let - délka letu min. 40 minut, cena 2 990 Kč
- základní kurz paraglidingu: 6 500 Kč (4 dny)
- celý kurz paraglidingu – kvalifikace pilot cca 10 000 Kč

→ Ski centrum Šafář

Nabízí tandem paragliding, pilotní licence i vyhlídkový tandemový let z Černé hory (skicentrumsafar.cz, 2017b).

Ceník (skicentrumsafar.cz, 2017b):

- ✓ seznamovací tandemový let: 1 800 Kč, délka letu cca 15 minut
- ✓ seznámení s paraglidingem: 2 975 Kč, délka 3 hodiny
- ✓ tandem paragliding – vyhlídkový let: 2 737 Kč, délka letu 30 minut
- ✓ tandem paragliding – akrobatický let: 2 618 Kč, délka letu 15 minut

5.3.2 Letecká škola a vyhlídkové lety

Vyhlídkové lety v Krkonoších jsou pro turisty velmi oblíbenou a vyhledávanou aktivitou. Letiště a letecká škola, která zahájila svoji činnost již v roce 1949, se nachází v Podkrkonoší mezi Vrchlabím a Lánovem, a má tudíž výjimečnou polohu na okraji Krkonošského národního parku (viz web liberecky-kraj.cz, 2017). Provozovatelem letiště je Letecká škola Vrchlabí a. s. Podle tohoto webu letiště nabízí vyhlídkové lety, zážitek v podobě akrobatického letu

sportovním kluzákem, letecký výcvik či složení pilotních zkoušek. Tento web uvádí, že se zde létá se dvěma typy motorových strojů pro 1-3 pasažéry. Letecká škola se specializuje na „*praktickou i teoretickou výuku motorového a bezmotorového létání.*“ (krkonose.eu, 2017d). Je možno létat i v zimě s letadlem na lyžích (liberecky-kraj.cz, 2017). Letiště je určeno pro „*letouny do 5 700 kg, helikoptéry do 15 000 kg, ultralehká letadla s maximální vzletovou hmotností 450 kg, kluzáky, motorové kluzáky, volné balony a vzducholodě.*“ (lkvr.cz, 2017a)

Od 1. června 2017 podle změny zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, jsou zde určité omezení leteckého provozu a omezení provozu motorových i bezmotorových letadel nad území KRNAP.

Na území KRNAP platí určitá omezení, co se týče letového provozu:

- Denně v době od 12:00 do 13:00 místního času jsou zakázány vzlety letadel s motorem z dráhy 11 a přistání na dráhu 29. To neplatí v sobotu a neděli pro letouny vyhovující hlukové normě (C1xx, M7, apod.)
- Denně po 18:00 místního času jsou zakázány vzlety letadel s motorem z dráhy 11 a přistání na dráhu 29. V sobotu a neděli platí pro letouny vyhovující hlukové normě (C1xx, M7, apod.) zákaz vzletu a přistání v uvedeném směru po 19:00 místního času.
- Vzlet letounů, které překračují hlukové limity (Z43, L200, Z226, Z142 apod.) z dráhy 11 v dovolených časech je zatížen hlukovým poplatkem 200 Kč za vzlet.
- Létání akrobacie je zakázáno. Jednotlivé akrobatické lety jsou za stanovených podmínek předmětem povolení Provozovatele, resp. jeho odpovědné osoby.
- Při provádění letů letouny v prostoru Krkonošského národního parku (KRNAP) v rámci letištní provozní zóny Letiště Vrchlabí musí Uživatel dodržovat minimální výšku 300m nad terénem. Na provoz kluzáků se tato omezení nevztahují.

- V oblasti KRNAP mimo letištní provozní zónu Letiště Vrchlabí je doporučeno dodržovat minimální výšku 300m nad terénem a za spojnicí Harrachov-Špindlerův Mlýn-Pec pod Sněžkou severně dodržovat minimální výšku 1000m nad terénem. Na provoz kluzáků se tyto omezení nevztahují.

Převzato a upraveno z: Ikvr.cz (2018a)

Obrázek 18 Letiště Vrchlabí

Zdroj: aeroweb.cz (2018)

Vyhlídkové okruhy (liberecky-kraj.cz, 2018):

→ *Krkonoše - malý okruh*

Vrchlabí - Žalý - Benecko - Mísečky - Špindlerův Mlýn - Svatý Petr - Pláň -
Liščí hora - Sněžka - Černá hora - Janské Lázně - Černý Důl - Čistá - Vrchlabí

→ *Krkonoše - velký okruh*

Vrchlabí - Žalý - Benecko - Rokytnice - Harrachov - Mísečky - Špindlerův
Mlýn - Svatý Petr - Pláň - Liščí hora - Sněžka - Černá hora - Janské Lázně -
Černý Důl - Čistá - Vrchlabí

→ *Rozhledny a vyhlídky*

Vrchlabí - Žalý - Kotel - Štěpánka - Tanvaldský Špičák - Černá Studnice -
Frýdštejn - Vranov (Panteon) - Suché skály - Kozákov - Vrchlabí

→ *Hrady a zámky*

Vrchlabí - Frýdštejn - Vranov (Panteon) - Sychrov – Kost - Humprecht -
Valdštejn - Hrubá Skála – Trosky - Kumburk - Pecka - Vrchlabí

→ *Adršpach - skalní město - Krkonoše*

Vrchlabí - Adršpach - Trutnov - Janské Lázně - Černá hora – Špindlerův Mlýn -
Benecko - Vrchlabí

→ *Český ráj - Máchův kraj- Jizerské hory - Krkonoše*

Vrchlabí - Trosky - Hrubá Skála - Sedmihorky - Valdštejn - Kost – Drábské
světničky - Mnichovo Hradiště - Bezděz - Máchovo jezero - Ještěd – Jizerské
hory - Krkonoše - Vrchlabí

→ *Krkonoše - Český ráj*

Vrchlabí - Janské Lázně - Černá hora - Sněžka (v dáli) - Špindlerův Mlýn -
Zlaté návrší - Kozákov - Valdštejn - Hrubá Skála - Trosky - Lomnice nad
Popelkou - Žalý - Vrchlabí

Ceník vyhlídkových letů:

Cessna 172 & Maule & Z-43		
Jednomotorový čtyřmístný letoun (pilot +3 pasažéři)		
1 minuta	110 Kč	
20 minut	2 200 Kč	okruh cca 50 km
25 minut	2 750 Kč	okruh cca 60 km
30 minut	3 300 Kč	okruh cca 75 km
40 minut	4 400 Kč	okruh cca 100 km
45 minut	4 950 Kč	okruh cca 112 km
50 minut	5 500 Kč	okruh cca 125 km
60 minut	6 600 Kč	okruh cca 150 km
Cessna 152		
Jednomotorový 2místný letoun (pilot +1 pasažér)		
1 minuta	70 Kč	
20 minut	1 400 Kč	okruh cca 40 km
25 minut	1 750 Kč	okruh cca 50 km
30 minut	2 100 Kč	okruh cca 65 km
40 minut	2 800 Kč	okruh cca 85 km
45 minut	3 150 Kč	okruh cca 95 km
50 minut	3 500 Kč	okruh cca 110 km
60 minut	4 200 Kč	okruh cca 130 km

Tabulka 1 Ceník vyhlídkových letů

Zdroj: lkvr.cz (2017b)

Obrázek 19 Cessna 152

Zdroj: Hlava (2018)

Obrázek 20 Cessna 172

Zdroj: Solnička (2018)

5.3.3 Horolezectví

Horolezectví na skalách je v Krkonošském národním parku zakázáno. Výjimku představuje několik lokalit (viz web krnap.cz, 2017d). Podle tohoto webu se jedná se o Hnědé skály a o Hranostají skály ve Strážném, Lubošské skály na Harrachovsku a Emin kámen v oblasti Přední Labská (viz Box: Návštěvní řád, s 51). Podle krnap.cz (2017d) se jedná o cvičné terény, v nichž je povoleno celoroční lezení.

Lezení je v Krkonoších zakázáno hned z několika důvodů. Ve většině případů jde o lokality, kde hnízdí zvířata (např. sokoli) a docházelo by k jejich rušení (Šťastná, 2018). Podle Šťastné (2018) jsou všechny lokality, které jsou zajímavé z horolezeckého pohledu, v I. zóně NP a v případě zranění by musel přiletět vrtulník, protože se jedná o špatně dostupný terén.

V okolí Krkonoš se nachází spousta horolezeckých terénů, např. v Českém ráji, Adršpachu či na Broumovsku. Lidé mohou proto navštívit tyto terény a nemusejí ani zavítat do Krkonoš. V ochranném pásmu Krkonoš, které se nenachází na území národního parku, je spousta menších skalek, kde lidé mohou lézt, např. v Rokytnici nad Jizerou, kde byly skalky nedávno zpřístupněné veřejnosti (Šťastná, 2018).

Podle Šťastné (2018) z KRNAP se hodně proměňuje struktura návštěvníků, kteří mají zájem o lezení v Krkonoších. Dříve to byli lidé, kteří byli perfektními lezci, dnes lezou i amatéři, a to z důvodu dostupnosti vybavení i kurzů horolezení (Šťastná, 2018).

Skály v Krkonoších jsou podle Šťastné (2018) tvořeny žulou, která není tak ostrá jako například žula v Jizerských horách a kromě toho jsou skály hodně drolivé. Podle Šťastné (2018) se jedná také o těžké cesty, které jdou hodně do převisu, a to zejména menší skály v Rokytnici nad Jizerou.

Box: Návštěvní řád Krkonošského národního parku

**NÁVŠTĚVNÍ ŘÁD
Krkonošského národního parku**

(Úplné znění účinné od 1. 1. 2016)

**Článek 5
Horolezectví**

- 1)** K provozování horolezectví se na území KRNAP vyhrazují:
- a)** Hnědé skály (k. ú. Strážné, p.p.č. 1958/1)
 - b)** Hranostají skály (k. ú. Strážné, p.p.č. 1892)
 - c)** Emíny kameny (k. ú. Labská, p.p.č. 103/16, 17)
 - d)** Lubošské skály (k. ú. Harrachov, p.p.č. 1033/36)
- 2)** Vyhrazené horolezecké terény včetně jejich blízkého okolí musí být při provozování horolezectví maximálně šetřeny a chráněny.
- 3)** Lezení lze provozovat pouze za denního světla (od východu do západu slunce).

Zdroj: krnap.cz (2017h)

Skalní lezení v Krkonoších s instruktorem nabízí firma Yellow Point (viz web yellow-point.cz, 2017c).

✓ Firma na svém webu nabízí: seznámení se základy a pravidly správného lezení, zapůjčení veškerého vybavení, doprava minibusem ze Špindlerova Mlýna na Hnědé skály u Strážného a zpět.

✓ Firma Yellow Point na svém webu uvádí cenu 690 Kč/osoba za celodenní program.

Obrázek 21 Hnědé skály

Zdroj: tomas-m (2011)

5.3.4 Bungee Jumping

Jediné místo v Krkonoších, kde si mohou turisté zkusit tuto adrenalinovou aktivitu, je Harrachov, kde se skáče z Televizní věže rozhodčích u skokanských můstků (viz web bungee-harrachov.cz, 2013d). Tento web uvádí, že televizní konstrukce je 36 metrů vysoká a tyčí se 145 metrů nad městem Harrachov. Podle bungee-harrachov.cz (2013d) se skáče zde po celý rok od ledna do prosince. Kromě klasického bungee jumping (úvazek za nohy popředu nebo pozadu či úvazek za hrudník) je možné si skočit freestylový bungee jumping, což zahrnuje skákání na snowboardu, na bigfootech či skákání salt (viz web bungee-harrachov.cz, 2013d). Tento web uvádí, že seskok je váhově omezen. Dle tohoto webu zájemci, kteří si zde chtějí skočit bungee jumping, musí vážit od 40 do 160 kg a dále by zájemci neměli být po operacích páteře, srdce a těžkých úrazech či onemocněním, což zájemce před seskokem stvrdí svým podpisem. Bungee jumping v Harrachově provozuje firma Jiří Stolín, Xtreme Sports.

Ceník:

Bungee jumping	1 osoba	988 Kč
Bungee balíčky	1 osoba	od 1 288 Kč
Bungee permanentka	5 seskoků / 1 osoba	4 000 Kč
Bungee permanentka	10 seskoků / 1 osoba	7 500 Kč
Bungee permanentka	15 seskoků / 1 osoba	10 500 Kč

Tabulka 2 Ceník bungee jumping v Harrachově

Převzato a upraveno z: bungee-harrachov.cz (2013c)

The poster features a dark red background with white and orange text. At the top, it reads 'BUNGEE JUMPING HARRACHOV' in large white letters, followed by 'JUMP MENU' in orange. Below this is the website 'WWW.BUNGEE-HARRACHOV.CZ' in white. On the left, there is a logo for 'Xtreme sports bungee jumping' with 'Jiří Stolín' written above it. On the right, there is a logo for 'JIRÍ STOLÍN XTREME SPORTS' with 'www.harrachov.cz' below it. The main content consists of ten white squares arranged in two rows of five, each containing a colorful illustration of a bungee jumper in a specific pose and a red label below it: 'LABUTÍ LEY', 'PÁD DŮVĚRY', 'ZA POSTROJ', 'POSLEPU', 'TANDEM', 'PLNÝ TRENKY', 'VÝTAH', 'SVÍČKA', 'SALTÍČKA', and 'VALČÍROVÝ TANDEM'. At the bottom, the phone number 'TELEFON: +420 607 232 070' is written in large, bold, white letters.

Obrázek 22 Bungee jumping, typy seskoků

Zdroj: Stolín (2013d)

Obrázek 23 Bungee Jumping v Harrachově

Zdroj: info.harrachov.cz (2009)

5.4 Dopady na životní prostředí, ráz krajiny a kvalitu života v této oblasti

Následující informace byly převzaty a upraveny z rozhovoru s paní doktorkou Petrou Šťastnou z KRNPAP.

Adrenalinové aktivity a zážitky jsou často vyhledávaným zdrojem zábavy. V Krkonoších se nachází velké množství takovýchto aktivit a jejich provozování může mít pozitivní či negativní vliv na faunu, flóru i na ráz krajiny v Krkonošském národním parku a v turistických destinacích Krkonoš a mohou mít vliv také na život obyvatel těchto destinací. V turistické destinaci Krkonoše je velká koncentrace různých zábavních parků, lanových center či bobových drah a podobně. Samotná výstavba lanových center zásadně nezměnila krajinný ráz, protože jsou maloplošná a ukrytá v areálu nebo ve středu a nenacházejí se ve volné krajině. U bobových drah není situace zcela jednoznačná. Ve Špindlerově Mlýně je bobová dráha skrytá, lidé jsou na ni zvyklí a má tam již tradici. V Peci pod Sněžkou je situace trochu rozdílná. Tam se nachází na otevřené ploše, což by mohlo některé návštěvníky překvapit.

Takové atrakce, jako jsou lanové parky, bobové dráhy apod., dělají z turistických center spíše lunaparky, ale děje se to proto, že návštěvníci chtějí mít určité vyžití. Z hlediska ochrany přírody je lepší, když jsou tyto atrakce postaveny

v centru, ne ve volné krajině. Při existenci rušivé aktivity je příhodnější nechat větší plochy bez zásahu, všechny atrakce soustředit do menšího místa a nerozmísťovat je rovnoměrně po krajině. Je lepší, aby ekosystémy, živočichové a rostliny, měli k dispozici co největší plochu. Provozovatelé se však snaží pronikat i do volné krajiny a argumentují tím, že se musejí rozvíjet. Stavění atrakcí ve volné krajině jim však není povoleno.

Veškerá rekreační a sportovní centra se nacházejí v ochranném pásmu, které není součástí KRNAP, ale tvoří jakýsi ochranný pás (viz web krkonose.eu, 2018f). Na tomto webu je uvedeno, že navazující III. zóna je využívána pro rekreační a turistické účely. Podle tohoto webu na tyto zóny navazuje II. a I. zóna. Tyto zóny podléhají nejpřísnějším pravidlům ochrany přírody, kde provozování adrenalinových či jiných aktivit není povoleno, nebo je značně omezeno (viz web krkonose.eu, 2018f).

Podle analýzy svazku měst a obcí jsou Krkonoše natolik saturované všemi aktivitami, že už žádné jiné aktivity nejsou potřeba (Šťastná, 2018). Podle Šťastné (2018) z Krkonošského národního parku se nemusí nijak omezovat adrenalinové aktivity v turistických centrech Krkonoš, ale neměly by se dále rozšiřovat.

Pozitivní dopad při provozování těchto aktivit spočívá v tom, že u staveb mohou přežívat rostliny, které jsou vázány na louky. Negativně je vnímáno to, že kvůli tomu musely být vykáceny stromy. Nehledě na to, že se jedná o stavbu, v níž jsou zabudovány betonové pilíře. Další negativní stránka spočívá v tom, že lidé tam dělají hluk a to může mít vliv na živočichy, kteří se tomu místu budou vyhýbat.

Lidé mohou tyto aktivity v turistických centrech vnímat dvojím pohledem. Někteří tyto aktivity vyhledávají, například proto, že mají malé děti, které lákají takové aktivity. Někteří lidé jsou zase spíše tradičnější, jezdí sem spoustu let a mají rádi klid a přírodu. Podle Šťastné (2018) adrenalinové aktivity rozhodně zvýšily návštěvnický potenciál turistických destinací Krkonoš. Dále si myslí, že lidé jezdí do Krkonoš, protože je to hodně tradiční destinace. Lidé do Krkonoš jezdili jako děti, a jezdí sem tedy i se svými dětmi (Šťastná, 2018).

Z hlediska Národního parku by tyto atrakce mohly být i na jiném místě než právě v Krkonoších. Tím je myšleno to, že tyto aktivity nejsou vázané vyloženě na Krkonoše z hlediska reliéfu, můžou být postaveny kdekoliv (např. v Praze),

v Krkonoších nejsou nezbytně nutné. Ale cílem podnikatelů je přilákat do Krkonoš co nejvíce návštěvníků.

Krkonoše jsou hojně navštěvovaná lokalita. Udává se, že roční návštěvnost přesahuje 5 milionů lidí a na hory jich vyrazí přibližně 3 miliony, takže něco kolem 2 milionů lidí se daří držet ve středisku. Má to pozitivní dopad takový, že lidé chodí, hlučí, dělají pachovou stopu a zvířata si vytvoří koridory podle toho, kde se v určitou denní dobu lidé vůbec nevyskytují (Šťastná 2018).

Podle Šťastné (2018) je negativní věc také ta, že bobové dráhy vznikly ve všech hlavních střediscích Krkonoš (Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou a Harrachov) a místo toho, aby se tyto destinace něčím rozrůznily, tak se v nich nacházejí téměř stejné atrakce a vypadá to tam „jako přes kopírák“. Do této problematiky také spadá nová zážitkově adrenalinová aktivita, Stezka v korunách stromů v Jánských Lázních. Podle Šťastné (2018) by se dalo říci, že se jedná celkově o zbytečnou atrakci. A stěžejní je i výběr místa. V Jánských Lázních už existuje spousta jiných atrakcí, a ostatní podhorská města (např. Poniklá) nemají žádné atrakce. Ale také tu existuje dvojí pohled. V Jánských Lázních už jsou vybudovány parkovací plochy, takže z hlediska přírody je to šetrnější, protože tam už je příroda a ekosystém narušen, a v dalších obcích by se musela vybudovat nová parkoviště a podobně.

Mezi oblíbené sporty/aktivity v Krkonoších patří paragliding a vyhlídkové lety letadlem. Vyhlídkové lety jsou větším problémem než paragliding, protože dělají hluk a do jisté míry znečišťují ovzduší, ale na druhou stranu jsou tyto lety velmi omezené a nad Krkonošemi se prakticky nelétá, občas do Krkonoš zalétnou letadla z Polska, ale je to výjimečné. Nad Krkonošemi létají spíše soukromé vrtulníky, ale ani to není moc rozšířené.

Podle Šťastné (2018) nepředstavuje paragliding v Krkonoších problém. Paragliding je tichý, takže neruší zvířata a paragliding se zde provozuje hlavně pro komerční účely, což spočívá jen v letech ze sjezdovky dolů, provozovatelé paraglidingu nemohou být s klienty ve vzduchu déle než 10-15 minut, ale někteří zkušení paraglidisté vydrží ve vzduchu i 5 hodin. Tento sport není mimo komerční účely moc rozšířený, protože paragliding je náročný na řízení.

Paraglidy ani letadla nemají vliv na ráz krajiny, protože se jedná o krátkodobou záležitost a nejsou ve vzduchu dlouhou dobu. Co se týče rušení živočichů při provozování těchto aktivit, tak letadlo může živočichy rušit, protože dělá hluk. Paraglidy jsou tiché, takže rušení živočichů není problém a ani nehrozí kolize s ptactvem, protože paraglidy létají vysoko a pomalu a ptáci je vidí.

Podle Šťastné (2018) jsou velkým problémem v Krkonoších tříkolky. S jejich provozováním začal skiareál Merida. Je zde více problémů. Jeden problém spočívá v tom, že na dráze, kde se jezdí, jsou vydržené plochy, a když je dráha hodně vydržená, tak i během sezóny provozovatelé udělají vedle novou dráhu. KRNAP se snaží tyto vydržené plochy zatravnit, aby tam nebyla eroze apod., ale tříkolky tyto plochy naruší tolik, že se poškození dostane až na frakci půdy (na kameny), kde už není hlína, aby tam tráva znovu mohla vyrůst. Další problém je ten, že brzdy tříkolek vydávají velký hluk, a protože se jezdí ze sjezdovky z Medvědína, kde hned vedle jsou tetřívkové lokality v lesích, a tím hlukem je ruší. Veliký problém spočívá také v tom, že při vytyčování hranic národního parku se sjezdovky zařadily do ochranného pásma a KRNAP tam má menší pravomoci, než kdyby tam byl národní park. Podle Šťastné (2018) toto nebyl dobrý krok, protože je zde ochranné pásmo, na něž hned navazuje druhá zóna, a přitom by tam mezi nimi měla být ještě třetí zóna. Ta tam však chybí.

Podle Šťastné (2018) další problémová aktivita, kterou je třeba omezit, jsou motorové čtyřkolky a skútry. Jízda na čtyřkolkách je zde povolena jen pro komerční účely, a to na povolených cestách v souladu s dodržováním návštěvního řádu. Turisté však stanovená pravidla ne vždy dodrží. Soukromé čtyřkolky by v Krkonoších vůbec neměly jezdit, maximálně je mohou využívat provozovatelé chat/bud, kteří s jejich pomocí navážejí potraviny. Spousta z nich toho však zneužívá a k boudám naváží i turisty, kteří jsou tam ubytováni, a nemohou k boudě dojet autem. Vlastníci čtyřkolek a skútrů jezdí často v noci v první zóně načerno. Většinou mají odlehčené skútry a pro strážce, kteří jezdí na těžkých pracovních skútrech, není lehké je chytit. Negativní stránky čtyřkolek jsou hlavně: hluk, vypouštění zplodin, ničení cest a ve volném terénu narušení samotného terénu.

V Krkonoších jsou v poslední době také velmi oblíbené sjezdy na koloběžkách. Na koloběžkách se jezdí většinou po cestách, nedělají hluk ani neznečišťují ovzduší, takže ty podle Šťastné (2018) vadí nejméně.

Hlavní důvod pro provozování těchto aktivit (koloběžky, čtyřkolky, tříkolky apod.) je vytížení lanovky v létě. Je to politika a marketing skiareálů, aby nemusely propouštět zaměstnance na léto a aby se tam točilo co nejvíce peněz a lidé využívali co nejvíce atrakcí.

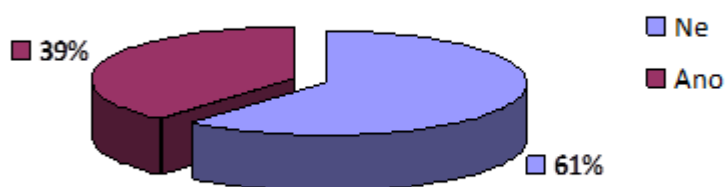
Co se týče fauny a flóry v Krkonoších, tak podle Šťastné (2018) je nejvíce ničí a ohrožují sporty, které jsou provozovány masově a které jsou provozovány na nevhodných místech v nevhodnou dobu. Například na místech, kde hnízdí ptáci, živočišné vyvádějí své mladé apod. Problém je v tom, že lidé se pohybují v jejich terénu. V současné době je problémem také skialpinismus a lyžování ve volném terénu. Lidé tyto aktivity vyhledávají, neboť sjezdovky jsou v Krkonoších již značně přelidněny. Problém je ten, že zvířata nemají kam odejít. Tyto lokality jsou obsazené a náhodný člověk je tam vyruší. Příkladem může být tetřívek. V Krkonoších žije největší populace ve střední Evropě, která je životaschopná díky horní hranici lesa. Tetřívek potřebuje nižší stromky, aby měl přehled. Tetřívek přezimuje ve sněhových norách. Když kolem jeho nory projde člověk, tak ho vyruší, on vylétne a protože je velký a těžký, tak se vyčerpává už jen tím letem a když je takhle často vyrušen, tak zemře na vysílení nebo ho uloví nějaký predátor, neboť je tetřívek oslabený. Dalším problémem je rušení hnízdění sokola. Proto se také neotevívá Kotel nebo Modrý důl. Do těchto lokalit jezdí hlavně nadšenci. Kdyby se tyto lokality otevřely, tak by tam přijeli lidé, kteří nemají se skialpinismem zkušenosti a přijeli si ho jen vyzkoušet. Mohlo by proto dojít k úrazům. S tím souvisí i to, že by se tam musel udělat přístup pro horskou službu a vrtulník. Pro nadšence těchto sportů by tyto lokality byly nezajímavé a začali by jezdit jinde. Co se týče rostlin, tak na ty to má také vliv, ale daleko menší než na živočichy.

Podle Šťastné (2018) by se v Krkonoších mělo omezit především lyžování ve volném terénu, motorové sporty (a ty umístit jenom tam, kde mají být, např. na Jankově kopci je areál na ježdění), dále různé hromadné akce, jako je např. Horská výzva, Krakonošova 100, protože tyto akce jsou masové a probíhají v období, kdy

se vyvádějí mláďata, a v první zóně, v noci, takže rušení probíhá v rámci dvanácti hodin. Dále jsou podle Šťastné (2018) problémem single tracky. Jedná se o extra vytvořené pěšinky v lese nebo ve volné krajině. Přináší to rušení zvířat a další zábor přírodní plochy. Takže v Krkonoších je k vidění normální cesta, pod tím je single track a zase cesta a takto se to střídá. Cest je zde hodně a není třeba vytvářet nové cesty. Tento sport je podle Šťastné (2018) hodně kontroverzní.

5. 5 Aktuální zájem a rozbor vývoje zájmu turistů o tyto aktivity

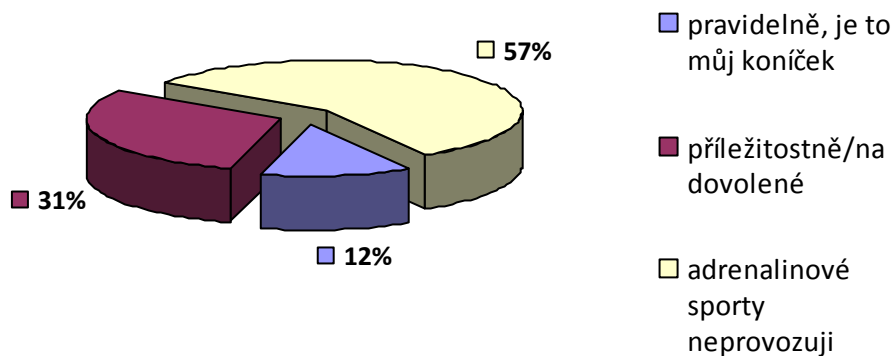
Z výzkumu dotazníkového šetření, ve kterém odpovídalo celkem 107 dotazovaných, vyplývá, že adrenalinové aktivity stále nejsou tolik populární, kolik by odpovídalo jejich potenciálu. Je to možná dáno také tím, že adrenalinové aktivity jsou specifickým druhem sportu a každého člověka nelákají. Na otázku, zda dotázaní provozují adrenalinové aktivity, odpovědělo kladně jen 39 % respondentů.

Obrázek 24 Provozujete adrenalinové aktivity?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Pravidelně se adrenalinovým aktivitám věnuje pouze 12 % dotázaných a 31 % provozuje tyto aktivity pouze příležitostně či na dovolené.

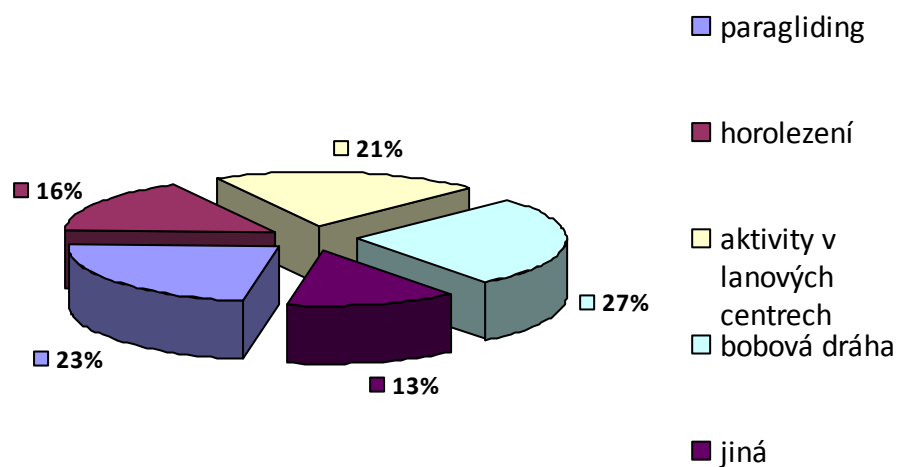

Obrázek 25 Jak často provozujete adrenalinové aktivity?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Tato čísla jsou celkem nízká, přestože dotazník vyplňovali mladí lidé, většinou ve věku 21 - 25 let, kteří by měli mít větší zájem o adrenalinové aktivity než osoby staršího věku.

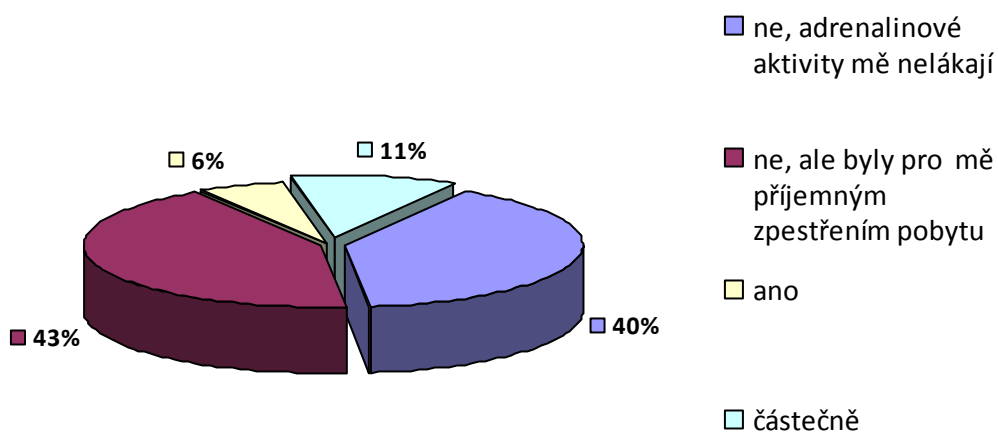
Podle výsledků dotazníkového šetření jsou nejčastěji provozovanými adrenalinovými aktivitami bobové dráhy, aktivity v lanových centrech, horolezení + lezení na umělých stěnách, (tandemový) seskok padákem či potápění. Nejvíce respondentů uvedlo, že adrenalinová aktivita, která je nejvíce láká, je bobová dráha (27 %). Dalším sportem, který byl pro dotazované nejvíce atraktivní, byl paragliding (22 %), na dalších příčkách se umístily aktivity v lanových centrech (21 %) a horolezení (16 %).

Obrázek 26 Jaká adrenalinová aktivita Vás láká nejvíce?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

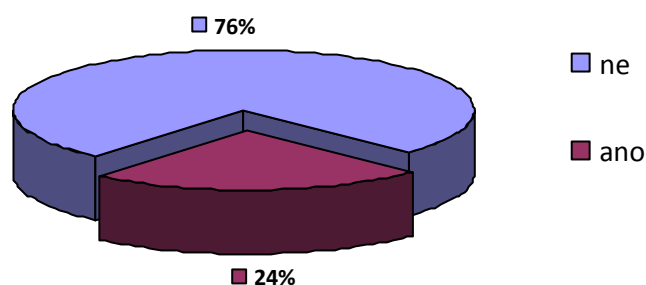
Zájem o provozování adrenalinových aktivit v Krkonoších je ale celkem vysoký, 43 % respondentů uvedlo, že sice Krkonoše nenavštívili z důvodu provozování adrenalinových aktivit, ale že tyto aktivity pro ně byly jakýmsi zpestřením samotného pobytu a pro 17 % dotázaných byla jedním z důvodů pro návštěvu Krkonoš možnost provozování adrenalinových aktivit.

Obrázek 27 Navštívil/a jste Krkonoše hlavně z důvodu provozování adrenalinových aktivit?

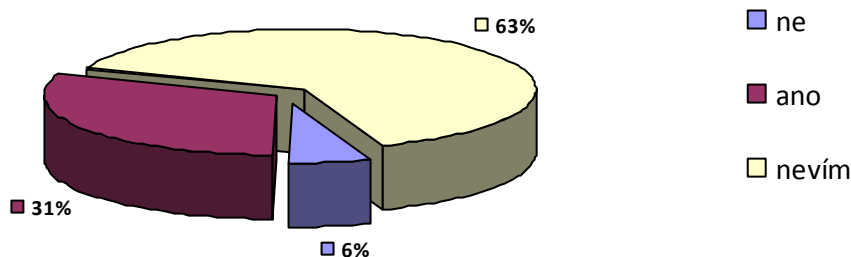
Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Nejvíce turisty vyhledávanou adrenalinovou aktivitou v Krkonoších je bobová dráha, dále aktivity v lanových parcích/centrech, přemostění přehrady (ve Špindlerově Mlýně) a sjezdy na čtyřkolkách/koloběžkách či downhill. Nějakou adrenalinovou aktivitu si v Krkonoších vyzkoušelo 24 % respondentů. Na otázku, zda je nabídka adrenalinových aktivit v Krkonoších dostatečně široká, odpovědělo 31 % dotázaných kladně a 6 % vidí v nabídce těchto aktivit rezervu. Zbytek dotázaných nemělo na tuto otázku názor.

Obrázek 28 Vyzkoušel/a jste v Krkonoších nějaký adrenalinový sport?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Obrázek 29 Myslíte si, že je v Krkonoších dostatečně široká nabídka adrenalinových aktivit?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Adrenalinové aktivity mají v Krkonoších velký potenciál, těší se zde velké oblibě a lákají i návštěvníky, jejichž prvotním účelem návštěvy Krkonoš není turistika či lyžování nebo jízda na snowboardu (v zimním období). V současné době již tyto sporty nejsou většinou populace vnímány jako adrenalinové sporty. Adrenalinové/zážitkové aktivity lákají především rodiny s dětmi, které nevyhledávají turistiku či mladé lidi, kteří jsou více aktivní a hledají zpestření dovolené. Nabízí se zde otázka, zda provozování těchto aktivit a stále se rozrůstající nabídka nepovede k ještě větší turistifikaci a přetížení území turistických destinací.

Z pohledu občanů města Špindlerova Mlýna nepředstavuje provozování adrenalinových aktivit zásadní problém a většinou je samotní obyvatelé nevnímají příliš negativně. Také si většinou nemyslí, že je ve Špindlerově Mlýně nadbytek turistů.

Z adrenalinových aktivit vadí občanům nejvíce čtyřkolky, a to hned z několika důvodů. Asi nejčastěji uváděný důvod byl ten, že čtyřkolky dělají hluk. Další negativní stránka čtyřkolek pro občany je ta, že zdržují provoz a že na nich často jezdí lidé v podnapilém stavu. Také se objevil názor, že čtyřkolky do hor nepatří.

Podle občanů města se zkracuje období bez turistů – mimosezóny. To by mohlo souviset s provozováním adrenalinových a jiných zážitkových aktivit, poněvadž jsou zde větší možnosti vyžití v jarních a podzimních měsících.

Většina respondentů uvedla, že město Špindlerův Mlýn vnímají jako město, které je dobré pro život. Za klady života ve Špindlerově Mlýně respondenti považují krásnou přírodu, klidné a čisté prostředí (bez smogu, nepřizpůsobivých občanů), čerstvý vzduch, hory. Ze záporů občané často uváděli to, že je zde nedostatek městských bytů a pro mladé lidi či mladé rodiny je zde těžké sehnat trvalé bydlení, které není předražené. Další negativa jsou příliš komerční město, mnoho cizinců, omezené pracovní příležitosti a vzdělání, omezené služby pro obyvatele. Občanům města ve Špindlerově Mlýně nejvíce schází obyčejné obchody, jako je řeznictví, domácí potřeby, normální (neznačkové) obchody s oblečením, s obuví, elektronikou apod. Velice omezený je zde i provoz lékárny, která má otevřeno jen do 14:00 hodin.

Nedostatečná vybavenost města běžnými obchody, které nejsou předražené, do jisté míry souvisí s tím, že je toto město hodně navštěvované turisty. Proto jsou v centru města jen obchody a restaurace, které jak cenově, tak druhem zboží cílí převážně na zahraniční turisty. S provozováním adrenalinových aktivit v destinaci nemá tato situace prokazatelně žádnou souvislost.

5.6 Nabídka cestovních kancelářů/agentur a webových portálů

V České republice žádná cestovní kancelář či agentura nenabízí v rámci své nabídky pobytové či jiné zájezdy do Špindlerova Mlýna, kde by byly v programu zájezdu zahrnuty adrenalinové aktivity. Tyto aktivity poskytují jednotlivé hotely v rámci svých balíčků, které většinou nabízejí na různých slevových portálech. Různé zážitkové agentury na webu nabízejí i zážitkové a adrenalinové nabídky aktivit ve Špindlerově Mlýně. Většinou se jedná o nákup jednotlivých adrenalinových aktivit či balíček takovéto aktivity obsahující, a to prostřednictvím nákupu zážitkového voucheru/poukazu.

5.6.1 Hotely nabízející adrenalinové aktivity v rámci balíčku

Hotely ve Špindlerově Mlýně využívají různých slevových portálů pro prodej výhodných pobytových balíčků. Oblíbené slevové portály jsou Slevomat.cz, Pepa.cz, HyperSlevy.cz, Slevoking.cz či Travelist.cz. Nejčastěji využívaný adrenalinový prvek v rámci balíčků hotelů je 15% či 20% sleva na aktivity firmy Yellow Point.

Příklady hotelů, které nabízejí pobytové balíčky, zahrnující poukazy či slevy na adrenalinové aktivity:

- Hotel Zátíší, Hotel Lomnice, Hotel Hradec, Alpský Hotel, Hotel Tři růže (zde je v některých balíčcích obměna za jízdu na bobové dráze), Hotel Venuše, SkiHotel Lenka, Sporthotel Švýcarská bouda.

Dále hotely v balíčcích mají zahrnutou slevu na adrenalinové aktivity firmy SpindlMAX. Jedná se o hotely Hotel Hradec či Hotel Palace Club.

5.6.2 Firmy nabízející adrenalinové/zážitkové poukazy do Špindlerova Mlýna na webu

Webových portálů, které nabízejí nákup adrenalinového zážitku prostřednictvím voucheru, je veliké množství. Je zde proto uvedeno pouze několik vybraných portálů.

- [Esennce.cz](http://www.esennce.cz) (www.esennce.cz)

Nabízí prodej voucheru na jeden den plný adrenalinových aktivit (viz web [esennce.cz](http://www.esennce.cz), 2018). Cena voucheru, který firma nabízí na svém webu je 1 399 Kč/osobu. V ceně voucheru je 5 aktivit, a to přemostění na Labské přehradě, obří houpačka, lezení po síti a chůze po kladině ve 13 metrech, bungee trampolína, terénní koloběžky a také je v ceně zahrnut i lístek na lanovou dráhu na Medvědí (viz web [esennce.cz](http://www.esennce.cz), 2018).

- [Allegria](http://www.firmanazazitky.cz) (www.firmanazazitky.cz)

Firma nabízí prodej poukazů na jízdu na čtyřkolkách (2 580 Kč/osoba/2 hodiny), jízdu na sněžném skútru do Herlíkovic (2 370 Kč/osoba/hodina) a voucher na mix adrenalinových aktivit, který obsahuje: zásady bezpečnosti, 1x přemostění, 1x jízdu na terénní koloběžce, 1x lanovou dráhu, 1x obří houpačku, 1x a aktivity v lanovém parku = síť + 1x kláda a bungee trampolína cca 5 minut, za cenu 2 080 Kč/2 osoby ([firmanazazitky.cz](http://www.firmanazazitky.cz), 2018).

- [Enjoyfun](http://www.enjoyfun.cz) (www.enjoyfun.cz)

Tato firma má v nabídce poukazy na svezení sněžným skútre (2 220 Kč/osoba/hodina), jízdu na terénních čtyřkolkách (2 390 Kč/osoba/3 hodiny) a řízení či jízdu s psím spřežením (mushing); (cca 3 000 Kč/osoba); ([enjoyfun.cz](http://www.enjoyfun.cz), 2018).

- 4 - elements (www.4-elements.cz)

Tento zážitkový portál nabízí možnost koupit poukazu na jízdu na segway (1 999 Kč/osoba) a poukazu na adrenalinový balíček (viz web 4-elements.cz, 2018). Balíček, který nabízí firma na svém webu, zahrnuje sjezd na silničních koloběžkách, obří houpačku v Adventure Parku a přemostění na Labské přehradě, cena tohoto balíčku je 1 074 Kč/osobu.

- Ráj zážitků (www.rajzazitku.cz)

Portál nabízí vouchery na jízdu na čtyřkolce (od 1 700 Kč), adrenalinový balíček, který zahrnuje: přemostění na Labské přehradě, obří houpačku, vertikální síť s přechodem přes kladinu ve výšce 13 metrů, bungee trampolínu a jízdu na terénních koloběžkách, za cenu 1 310 Kč. (viz web rajzazitku.cz, 2018).

Další balíček z nabídky tohoto webu nese název Adrenalin mix a zahrnuje tři aktivity, a to přemostění na Labské přehradě, obří houpačku a jízdu na silniční koloběžce, za cenu je 890/1 osoba nebo 1 750/2 osoby.

5.6.3 Sportovní a zážitkové agentury

Ve Špindlerově Mlýně se nacházejí 2 nejvýznamnější sportovní a zážitkové agentury, které zajišťují adrenalinové, zážitkové a sportovní vyžití.

1. Yellow point

Tato agentura byla založena roku 1999 (viz web yellow-point.cz, 2018d). Podle informací na tomto webu provozuje své aktivity nejen ve Špindlerově Mlýně, ale také ve Dvoře Králové nad Labem, v Mariánských Lázních, Herlíkovicích, Kašperských Horách a ve Vysoké nad Jizerou.

Ve Špindlerově Mlýně nabízí (yellow-point.cz, 2018d):

- ✓ lyžařskou školu + půjčovnu,
- ✓ jízdu na čtyřkolkách,
- ✓ přemostění přes Labskou přehradu,
- ✓ lezeckou stěnu,

- ✓ obří houpačku,
- ✓ bungee trampolínu,
- ✓ koloběžkovou dráhu,
- ✓ paintball,
- ✓ sjezd na terénních koloběžkách,
- ✓ rafting,
- ✓ slaňování na Labské přehradě,
- ✓ lezení po skalách,
- ✓ lezení v ledu,
- ✓ mushing,
- ✓ snowtubing,
- ✓ jízdu na sněžném skútru,
- ✓ lukostřelbu.

2. **SpindlMAX**

SpindlMAX je adventure agentura s 20 letou tradicí, která se zaměřuje na provozování letních sportovních aktivit, v zimním období provozuje lyžařskou školu (summer-spindlmax.cz, 2018).

Agentura nabízí (summer-spindlmax.cz, 2018):

- ✓ sjezd na profesionální silniční koloběžce od Špindlerovy boudy do Špindlerova Mlýna,
- ✓ MTB výlety (možnost i balíčku s lukostřelbou, bobovou dráhou, monkey parkem, vyjížděkou na koních a s dalším adrenalinem, který si zákazník sám vybere),
- ✓ lukostřelbu,
- ✓ painball,
- ✓ bobovou dráhu,
- ✓ adventure Monkey Park,
- ✓ rafting.

Tyto zážitkové agentury jsou největšími provozovateli adrenalinových aktivit ve Špindlerově Mlýně a také patří mezi vzájemné konkurenty. Firma Yellow Point je z těchto dvou firem známější, a to i díky tomu, že má provozovny i v jiných městech než ve Špindlerově Mlýně a má výraznější propagaci. Na rozdíl od SpindlMAXu, který má provozovnu pouze ve Špindlerově Mlýně, nabízí Yellow Point jak letní, tak zimní adrenalinové aktivity. SpindlMAX nabízí pouze letní aktivity. Obě firmy mají v nabídce lyžařskou školu. Výhoda SpindlMAXu spočívá v tom, že provozuje ve Špindlerově Mlýně bobovou dráhu, která je u turistů velmi oblíbená. Ceny těchto firem nelze dobře porovnat, protože každá nabízí trochu jiné typy služeb.

6. Shrnutí výsledků

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, jaký vliv (pozitivní či negativní) má provozování adrenalinových aktivit v Krkonoších na zdejší životní prostředí, ráz krajiny či úroveň života a zda turisté navštěvují Krkonoše zejména za účelem provozování adrenalinových aktivit. Pro zjištění těchto otázek bylo využito řízeného rozhovoru s paní Šťastnou z Krkonošského národního parku a dotazníkových šetření.

První výzkumná otázka je velmi individuální a záleží na jednotlivé nabízené aktivitě. Menší atrakce, kterými jsou například lanová centra či bobová dráha ve Špindlerově Mlýně, výrazněji nezměnila krajinný ráz, neboť se jedná o maloplošné stavby. Podle Šťastné (2018) je lepší takovéto stavby postavit v centru, nikoliv ve volné krajině. Také by měly být soustředěny do jednoho místa a neměly by být rozmístěny různě po krajině, protože přírodní ekosystémy, živočichové a rostliny musí mít k dispozici co největší plochu Šťastná (2018).

Mohu se ztotožnit s názorem paní Šťastné, která považuje za velký problém provozování tříkolek, a to z důvodu vydření plochy na dráze, na které tříkolky jezdí, jelikož ji poté již nejde zatravnit.

Problémem je lyžování ve volném terénu a skialpinismus, protože provozovatelé těchto sportů ruší zvěř a ničí přírodní porosty. Největším problémem jsou motorové sporty, protože dělají hluk a znečišťují ovzduší. Návštěvníci, kteří na čtyřkolkách jezdí, často porušují návštěvní řád KRNAP, a to ohrožuje ekosystém Krkonoš. Nejméně rušícími aktivitami jsou např. paragliding či jízda na koloběžkách.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že občané města Špindlerův Mlýn nevnímají provozování adrenalinových aktivit v této destinaci jako palčivý problém a také si většinou nemyslí, že je ve Špindlerově Mlýně příliš mnoho turistů. Z adrenalinových aktivit vadí občanům města nejvíce čtyřkolky, neboť dělají hluk, zdržují provoz ve městě a turisté na nich jezdí v podnapilém stavu. Provozování adrenalinových aktivit by mohlo mít za následek zkracování období, kdy je v této destinaci méně turistů, a to především na jaře a na podzim. Důvodem by mohlo být to, že díky možnosti provozování adrenalinových a zážitkových

aktivit je více možností, jak zde trávit čas. Adrenalinové aktivity mají pozitivní dopad takový, že díky většímu vyžití ve střediscích nechodí lidé tolik do volné krajiny, což přispívá k menší zatíženosti území turisty a k udržitelnosti cestovního ruchu v Krkonoších.

Odpověď na druhou výzkumnou otázku byla zjišťována prostřednictvím dotazníkového šetření. Z tohoto šetření vyplynulo, že důvodem pro návštěvu Krkonoš byla pro 17 % respondentů úplně či alespoň částečně možnost provozování adrenalinových aktivit. Pro 43 % dotazovaných byly adrenalinové aktivity příjemným zpestřením pobytu, 40 % dotazovaných uvedlo, že adrenalinové aktivity nevyhledává. Z tohoto výsledku by se dalo vyvodit, že pro řadu návštěvníků Krkonoš je spojení tamní krásné přírody a možnosti vyzkoušet si nějakou moderní adrenalinovou/zážitkovou aktivitu velkým lákadlem.

7. Závěry a doporučení

V Krkonoších žije spousta rozmanitých druhů rostlin a živočichů. Proto by se příroda v Krkonoších měla co nejlépe ochraňovat. Z výsledků výzkumu se dá usuzovat, že provozování adrenalinových aktivit v Krkonoších a jejich turistických destinací nepředstavuje nijak zásadní problém, v některých případech mohou destinaci i prospět. V okolí staveb mohou přežívat různé druhy rostlin, které jsou vázány na louky. Také někteří turisté přijedou do Krkonoš, aniž by se vydali do hor a zůstávají v turistických destinacích, což může pomoci zabránit přetížení turistických tras. S tímto souvisí i to, že spousta hotelů a dalších ubytovacích zařízení nabízí možnost vyzkoušet si adrenalinové aktivity v rámci balíčku, který je velmi cenově výhodný. Lidé si tento balíček zakoupí právě díky jeho cenové přijatelnosti a navštíví Krkonoše, aniž by měli zájem chodit po horách, a tak zůstávají jen ve středisku. Možnost provozování adrenalinových aktivit tedy rozhodně zvýšila návštěvnický potenciál turistických destinací v Krkonoších. Tyto aktivity jsou moderní, zajímavé a lákavé pro děti a dokáží celkově zpestřit celý pobyt. Je třeba zmínit, že Krkonoše jsou podle prováděné analýzy Svazku měst a obcí již hodně přesycené (Šťastná 2018) a další aktivity jako lanová centra, bobové dráhy a další podobné aktivity již není potřeba zřizovat. Velký potenciál má (tandem)paragliding. Jedná se o aktivitu, která je tichá, nenarušuje krajinu, neznečišťuje ovzduší a neruší zvířata. Tento sport by si zasloužil větší propagaci i mezi zahraničními turisty, protože většina klientů pochází z Česka. Na druhou stranu se vyskytují v Krkonoších adrenalinové aktivity, které nepotřebují výraznou propagaci a KRNAP si takovou propagaci ani nepřeje. Jedná se o horolezectví a ledolezení. Tyto aktivity jsou v Krkonoších velmi omezené a lidem se nabízí řada jiných alternativ, kde se mohou věnovat lezení. Pro ledolezení na přírodním ledu je v Krkonošském národním parku povolena jen jedna lokalita, ve které je omezený počet lezců na den. Ačkoliv se toto místo žádným způsobem nepropaguje, je zde hodně zájemců o tuto aktivitu. Z důvodu regulace je zde zaveden rezervační systém. Jeho cílem je, aby na přírodní ledopád chodili lézt jen opravdoví nadšenci a aby toto místo nesloužilo komerčním účelům. Pro komerční účely slouží uměle nastříkané ledové stěny. Tyto ledové stěny jsou velkým lákadlem pro turisty a

zároveň jsou ekonomickým přínosem pro turistická střediska. Přinášejí pozitivní dopad také z hlediska již zmíněné regulace lezení na přírodním ledopádu.

Kvalitu života ve Špindlerově Mlýně adrenalinové aktivity nijak zásadně neovlivnily. Jedná se spíše o problematiku toho, že Špindlerův Mlýn je pravděpodobně nejznámějším horským turistickým střediskem v České republice, a to má za důsledek to, že zde tráví čas velké množství českých i zahraničních turistů. Samozřejmě nějaké aktivity občanům vadí, mezi takové patří neukáznění turisté na čtyřkolkách či koloběžkách. Čtyřkolky nejsou vhodnou aktivitou v horském prostředí, poněvadž dělají veliký hluk, znečišťují ovzduší a neukáznění lidé mohou čtyřkolkami obtěžovat i ostatní turisty. Totéž platí o skútrech. Velký problém pro občany města je ten, že zde nejsou běžné obchody (řeznictví, oblečení, obuv, omezený provoz lékárny, obchody s elektronikou...), ale tato skutečnost nemá souvislost s provozováním adrenalinových aktivit. Tento problém by se mělo snažit vyřešit vedení města a vytvořit pro obyvatele komfortnější podmínky pro život. Provozování těchto aktivit v turistické destinaci má také pozitivní dopad. Je zde více pracovních příležitostí a možností, než kdyby tu tyto aktivity nebyly. V tom případě by zde pobývalo méně turistů a s tím souvisí menší potřeba hotelů atp. Z ekonomického hlediska jsou tyto aktivity velkým přínosem pro samotné město, jehož občané vnímají tyto aktivity také spíše pozitivně.

8. Seznam použitých zdrojů

- [1] ADRENALINE CENTRE. *Adrenalinecentre.cz* [online]. 2007-2015 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <http://www.adrenalinecentre.cz/>
- [2] ADROP S. R. O. *Adrop.cz* [online]. 2005-2018 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <https://www.adrop.cz/adrenalinove-darky>
- [3] ALIBEST S. R. O. *Rajzazitku.cz* [online]. 2007 [vid. 2017-09-20]. Dostupné z: <https://www.rajzazitku.cz/>
- [4] APNEAMAN S. R. O. Freediving-disciplíny. *Freediving.cz* [online]. 2018b [vid. 2017-01-15]. Dostupné z: <http://freediving.cz/post/130-Freediving-discipliny/>
- [5] AVIATIK. *Balon.cz* [online]. 2018 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <http://www.balon.cz/>
- [6] BAART S. R.O. *Eshop-vyletbalonem.cz* 2017 [vid. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.eshop.vyletbalonem.cz/>
- [7] BALONY.EU S. R. O. *Balony.eu* [online]. 2018 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <https://www.balony.eu/>
- [8] BEACHREPORT.GR, Wakeboarding. *infokids gr, visitgreece.gr* [online]. 2018 [vid. 2017-01-12]. Dostupné z: <http://www.beachreport.gr/en/wakeboard>.
- [9] BRÁZDIL, Zdeněk. Co jsou to via ferraty? *Treking.cz* [online]. 26. 6. 2018 [vid. 2018-02-08]. Dostupné z: <https://www.treking.cz/treky/via-ferraty.htm>
- [10] CK ALPINA – ZÁJEZDY A DOVOLENÁ. *Alpina.cz* [online]. 2018 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <https://www.alpina.cz/>
- [11] CK KUDRNA. *Kudrna.cz* [online]. 2011-2018 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <http://www.kudrna.cz/>
- [12] CK TRIP. *Ck-trip.cz* [online]. 2010 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <http://www.ck-trip.cz/cz/>
- [13] CVOK S. R. O. *Cvok.cz* [online]. 2018 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <http://cvok.cz/>
- [14] DAVID, JR. Where To Flyboard in Malaysia. *Blog.malaysia-asia.my* [online]. 2018 [vid. 2017-01-11]. Dostupné z: <http://blog.malaysia-asia.my/2016/03/where-to-flyboard-in-malaysia.html>
- [15] ECONOMIA, A. S. *Adrenalinové sporty. Adrenalinove-sporty.zdrave.cz* [online]. 1999 – 2018 [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://adrenalinove-sporty.zdrave.cz/>
- [16] ENGLISCHOVÁ, Barbora. Žraloci jako vystřížení z Čelistí? Potápění v kleci v Gansbaai. *Creativelife.cz* [online]. 18. 11. 2014 [vid. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://creativelife.cz/zraloci-jako-vystrizeni-z-celisti-potapeni-v-kleci-v-gansbaai/>
- [17] ENJOY FUN. *Enjoyfun.cz* [online]. 2010-2015 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.enjoyfun.cz/>
- [18] ESENCE S. R.O. *Esennce.cz* [online]. 2006 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <http://www.esennce.cz/adrenalinove-darky-a-adrenalinove-zazitky/>
- [19] FIRMA NA ZÁŽITKY S. R. O. Tandemový seskok se záznamem. *Firmanazazitky.cz* [online]. 2016a [vid. 2017-12-03]. Dostupné z: <https://www.firmanazazitky.cz/tandemovy-seskok-s-dvd-cd-4>

- [20] FIRMA NA ZÁŽITKY S. R. O. *Firmanazazitky.cz* [online]. 2016b [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <https://www.firmanazazitky.cz/>
- [21] GOFREESTYLE. Wingsuit flying. *Gofreestyle.cz* [online]. 2018 [vid. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.gofreestyle.cz/category/basejumping-skydive-highline-wingsuit-rope/wingsuit-flying-wingsuit-flying/>
- [22] HARRACHOV. Bungee Jumping, Bungee Jumping Harrachov. *Info.harrachov.cz* [online]. 2018 [vid. 2017-01-05]. Dostupné z: <http://info.harrachov.cz/aktivita/harrachov/bungee-jumping-harrachov/>
- [23] HLAVA, Michal. Cessna 152. *Planes.cz* [online]. 2011 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <https://www.planes.cz/cs/photo/1157369/cessna-152-ok-ada-private-vrchlabi-lkvr>
- [24] HOCEK, Jan. Réunion: Tropický ráj Evropské unie, který není pro lenochy, *Idnes.cz* [online]. 7. 12. 2015 [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: http://cestovani.idnes.cz/vylet-na-ostrov-reunion-0wv-/kolem-sveta.aspx?c=A151204_144156_kolem-sveta_hig
- [25] HOROLEZECKÝ KLUB MLADÁ BOLESLAV. Rakouský Maltatal. *Horolezci.cz* [online]. 10. 02. 2005 [vid. 2018-04-21]. Dostupné z: <http://mb.horolezci.cz/articles/maltatal>
- [26] HURRICANE FACTORY PRAGUE. *Skocte.cz* [online]. 2018 [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.skocte.cz/tunel.htm>
- [27] CHADBALON. *Chadbalon.cz* [online]. 2016 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <https://www.chadbalon.cz/lety-balonem-kontakt/>
- [28] CHCI TO ZAŽÍT. Base jumping – extrémní skákání odkudkoliv. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018a [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/base-jumping-extremni-skakani-odkudkoliv/>
- [29] CHCI TO ZAŽÍT. Bungee jumping – jeden z nejbezpečnějších extrémních sportů *Chcitozazit.cz* [online]. 2018b [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/bungee-bungy-jumping-jeden-z-nejbezpecnejsich-extremnich-sportu/>
- [30] CHCI TO ZAŽÍT. Nejvyšší bungee jumping v Evropě. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018c [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/nejvyssi-bungee-jumping-v-evrope-most-europabrucke-innsbruck-rakousko/>
- [31] CHCI TO ZAŽÍT. Indoor sky-diving - volný pád ve větrném tunelu. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018d [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/indoor-sky-diving-volny-pad-ve-vetrnem-tunelu/>
- [32] CHCI TO ZAŽÍT. Paragliding - plachtění na padákovém kluzáku. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018e [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/paragliding-plachteni-na-padakovem-kluzaku/>
- [33] CHCI TO ZAŽÍT. Skydiving / parachuting - seskoky s padákem. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018f [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/skydiving-parachuting-seskoky-s-padakem/>

- [34] CHCI TO ZAŽÍT. Canyoning - dobrodružství v kaňonech. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018g [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/canyoning-dobrodruzstvi-v-kanonech/>
- [35] CHCI TO ZAŽÍT. Flyboarding - letání nad i pod vodou. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018h [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/flyboarding-letani-nad-i-pod-vodou/>
- [36] CHCI TO ZAŽÍT. Rafting - boj s divokou řekou. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018ch [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/rafting-boj-s-divokou-rekou/>
- [37] CHCI TO ZAŽÍT. Wakeboarding - vodní lyžování a snowboarding v jednom balení. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018i [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/wakeboarding-vodni-lyzovani-a-snowboarding-v-jednom-baleni/>
- [38] CHCI TO ZAŽÍT. Downhill Mountain Biking - extrémní sjezd na horských kolech. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018j [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/downhill-mountain-biking-extremni-sjezd-na-horskych-kolech/>
- [39] CHCI TO ZAŽÍT. Zorbing / sphereing - šílená jízda v kouli. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018k [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/zorbing-sphereing-silena-jizda-v-kouli/>
- [40] CHCI TO ZAŽÍT. (Power) kiting – využijte sílu draka. *Chcitozazit.cz* [online]. 2018l [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.chcitozazit.cz/products/power-kiting-vyuzijte-silu-draka/>
- [41] IZON S. R. O. *Netradicnizazitky.cz* [online]. 2007-2018 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <http://www.netradicnizazitky.cz/osobni-zazitky/adrenalinove-darky.html>
- [42] JIŘÍ STOLÍN XTREME SPORTS. Bungee Jumping Harrachov...jediný freestylový celoroční Bungee Jumping v České republice a v Evropě. *Bungee-harrachov.cz* [online]. 2013c [vid. 2017-01-12]. Dostupné z: <http://www.bungee-harrachov.cz/bungee-jumping-cenik.html>
- [43] JIŘÍ STOLÍN XTREME SPORTS. Bungee jumping Harrachov. *Bungee-harrachov.cz* [online]. 2013b;d [vid. 2017-01-12]. Dostupné z: <http://www.bungee-harrachov.cz/>
- [44] JIŘÍ STOLÍN XTREME SPORTS. *Bungeejumping.cz* [online]. 2007e [vid. 2017-01-15]. Dostupné z: <http://bungy.sweb.cz/>
- [45] JIŘÍ STOLÍN XTREME SPORTS. Podmínky a doporučení pro bungee jumping. *Xtreme-sports.cz* [online]. 2007a [vid. 2017-11-21]. Dostupné z: <http://xtreme-sports.cz/bungee-jumping-podminky.html>
- [46] JUMP-TANDEM S. R. O. *Jump-tandem.cz* [online]. 2018 [vid. 2017-01-05]. Dostupné z: <http://www.jump-tandem.cz/>
- [47] KITES.CZ. KITING a jeho výrazy. *Kites.cz* [online]. 2018 [vid. 2017-01-11]. Dostupné z: <http://www.kites.cz/kiting/>
- [48] KOBR, Martin. Jízdy se psím spřežením. *Alaskandogs.cz* [online]. 2018 [vid. 2018-03-11]. Dostupné z: <http://alaskandogs.cz/jizdy-se-psim-sprezenim>
- [49] KRKONOŠE. Krkonoše – svazek měst a obcí. *Krkonoše.eu* [online]. 2009a [vid. 2018-03-29]. Dostupné z: <http://www.krkonoše.eu/cs/smo-svazek>

- [50] KRKONOŠE. Letecká škola Vrchlabí. *Krkonoše.eu* [online]. 2009d [vid. 2017-10-09]. Dostupné z: <http://krkonose.eu/cs/infrastruktura/zvysky/letecka-skola-vrchlabi/dc825b52-ae65-403f-b664-e9198159f546>
- [51] KRKONOŠE. Paragliding school – škola paraglidingu. *Krkonoše.eu* [online]. 2009c [vid. 2017-10-09]. Dostupné z: <http://www.krkonose.eu/cs/infrastruktura/zvysky/paragliding-school-skola-paraglidingu/5815bcfe-f4a7-4b10-999a-312410be8d18>
- [52] KRKONOŠE. Zóny Krkonošského národního parku. *Krkonoše.eu* [online]. 2009f [vid. 2017-10-09]. Dostupné z: <http://www.krkonose.eu/cs/zonykrnap>
- [53] KRKONOŠE. Mushing – jízda se psím spřežením. *Krkonoše.eu* [online]. 2009b [vid. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.krkonose.eu/cs/mushing>
- [54] KRKONOŠE. Oficiální turistické stránky Krkonoš. *Krkonoše.eu* [online]. 2009g [vid. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.krkonose.eu/cs>
- [55] KUČA, Svatopluk. *K-plus.cz* [online]. 2018 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://k-plus.cz/>
- [56] LAJNY.CZ. Co je slackline. *Lajny.cz* [online]. 2018 [vid. 2017-01-11]. Dostupné z: <https://lajny.cz/co-je-slackline/>
- [57] LARNDORFER, Christoph. Kiting at Halley. *Krzysiu.wordpress.com* [online]. 30. 11. 2013 [vid. 2017-01-11]. Dostupné z: <https://krzysiu.wordpress.com/2013/11/30/kiting-at-halley/>
- [58] LETECKÁ ŠKOLA VRCHLABÍ, A. S. O letišti. *Ikvr.cz* [online]. 2018a [vid. 2018-03-26]. Dostupné z: <http://lkvr.cz/o-letisti/>
- [59] LETECKÁ ŠKOLA VRCHLABÍ, A. S. Seznamovací lety. *Ikvr.cz* [online]. 2018b [vid. 2018-03-26]. Dostupné z: <http://lkvr.cz/seznamovaci-lety/>
- [60] LETYBALONEM.EU. *Letybalonem.eu* [online]. 2018 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.letybalonem.eu/cs>
- [61] LIBERECKÝ KRAJ. Letecká škola Vrchlabí. *Liberecky-kraj.cz* [online]. 2000-2018 [vid. 2017-10-09]. Dostupné z: <http://www.liberecky-kraj.cz/dr-cs/23584-letecka-skola-vrchlabi.html>
- [62] MAVISYS S. R. O. *Leteckezazitky.cz* [online]. 2009-2018 [vid. 2017-09-20]. Dostupné z: <http://www.leteckezazitky.cz/>
- [63] MAVISYS S. R. O. Ubytování LKVR. *Aeroweb.cz* [online]. 2005-2018 [vid. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://aeroweb.cz/firmy/ubytovani-na-letistich/ubytovani-lkvr>
- [64] MAC ŠKOLA PARAGLIDINGU. Tandem paragliding. *Macskola.cz* [online]. 2014 – 2018 [vid. 2017-10-10]. Dostupné z: <http://www.macskola.cz/cs/tandem-paragliding>
- [65] MAREK, Jan. Novinky ve světě adrenalinového sportu. *Prochlapy.cz* [online]. 09. 05. 2016 [vid. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.prochlapy.cz/clanky/novinky-ve-svete-adrenalinoveho-sportu/>
- [66] MIREKJ. Via ferraty u nás i v okolí. *Ferraty.unas.cz* [online]. 2018 [vid. 2017-12-10]. Dostupné z: <http://ferraty.unas.cz/>
- [67] NEKLAN, Lukáš. Lezení na ledopádech. *Krnap.cz* [online]. 2010 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.krnap.cz/lezeni-na-ledopadech/>

- [68] NUMBER 1 CZ, A. S. Adrenalinový balíček Špindlerův Mlýn. *4-elements.cz* [online]. 2018 [vid. 2017-12-03]. Dostupné z: <https://www.4-elements.cz/adrenalinovy-balicek-spindleruv-mlyn>
- [69] ODERSKÁ, Markéta. Klec smrti: v Austrálii se můžete setkat tváří v tvář i s krokodýlem Dundeeem! *Extrastory.cz* [online]. 01. 08. 2015 [vid. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://extrastory.cz/klec-smrti-v-australii-se-muzete-setkat-tvari-v-tvar-i-s-krokodylem-dundeem.html>
- [70] ODYSSEY GROUP S. R. O. *Tandemove-seskoky.cz* [online]. 2018 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.tandemove-seskoky.cz/index.asp?menu=3>
- [71] PARAGLIDING TANDEM – ČERNÁ HORA. Tandemové lety. *Dovzduchu.cz* [online]. 2009 [vid. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.dovzduchu.cz/paragliding-tandem.aspx>
- [72] PARASKOLA IMPACT PRAHA. *Paraskolaimpact.cz* [online]. 2018 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://paraskolaimpact.cz/>
- [73] PLECHÁČ, Tomáš. Zákaz létání nad Krkonošemi je jen dezinformace, tvrdí letečtí experti. *Hradec.idnes.cz* [online]. 03. 05. 2017 [vid. 2018-03-27]. Dostupné z: https://hradec.idnes.cz/spor-o-zakaz-letani-nad-krkonosemi-d5v-/hradec-zpravy.aspx?c=A170503_2322856_hradec-zpravy_pos
- [74] REGION-TOUR. CZ, S. R. O. Paragliding – Špindlerův Mlýn, Krkonoše. *Region-krkonoše.cz* [online]. 2008 – 2015a [vid. 2017-10-09]. Dostupné z: <http://www.region-krkonose.cz/aktivni-vyziti/vyhliDKove-lety/paragliding-yellow-point-spindleruv-mlyn/#!>
- [75] ROCK & SUN. 20 of the best rock climbing destinations worldwide. *Blog.rockandsun.com* [online]. 26. 08. 2015 [vid. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://blog.rockandsun.com/03/09/2015/20-of-the-best-rock-climbing-destinations-worldwide/>
- [76] ROKYTNICE NAD JIZEROU. Terénní a horské káry - Skiareál Modrá Hvězda - Rokytnice nad Jizerou. *Rokytnice.com* [online]. 2018 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.rokytnice.com/cs/sport-a-relaxace/178-terenni-kolobezky>
- [77] SKYTANDEM. Tandemové a individuální seskoky na letišti v Šumperku. *Skytandem.cz* [online]. 2017 [vid. 2017-10-09]. Dostupné z: <http://www.skytandem.cz/seskoky/tandemove-seskoky>
- [78] SKYSERVICE S. R. O. *Skyservice.cz* [online]. 2013-2018 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <https://www.skyservice.cz/>
- [79] SOLNIČKA, Lukáš. Cessna 172. *Planes.cz* [online]. 2010 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.planes.cz/cs/photo/1097878/cessna-172-d-eeqt-private-vrchlabi-lkvr>
- [80] SPARAZYNSKI, Dave. What are wingsuits? How fast can they go? *Quora.com* [online]. 02. 04. 2016 [vid. 2017-01-20]. Dostupné z: <https://www.quora.com/What-are-wingsuits-How-fast-can-they-go>
- [81] SPORTCENTRAL. Base jumping – největší adrenalinový zážitek! *Sportcentral.cz* [online]. 18. 10. 2014 [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.sportcentral.cz/magazin/base-jumping>
- [82] SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU. Návštěvní řád KRMAP. *Krnap.cz* [online]. 2010e [vid. 2018-01-14]. Dostupné z: <http://www.krnap.cz/navstevni-rad-krnap/>

- [83] SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU. Snowkiting. *Krnap.cz* [online]. 2010c [vid. 2018-01-14]. Dostupné z: <http://www.krnap.cz/snowkiting/>
- [84] SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU. Turismus v KRNAP. *Krnap.cz* [online]. 2010d [vid. 2018-01-14]. Dostupné z: <http://www.krnap.cz/turismus-v-krnap/>
- [85] SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU. Příroda a historie. *Krnap.cz* [online]. 2010a [vid. 2018-27-03]. Dostupné z: <http://www.krnap.cz/priroda-a-historie/>
- [86] SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU. Logo. *Krnap.cz* [online]. 2010b [vid. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.krnap.cz/logo/>
- [87] SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU. Přírodní poměry. *Krnap.cz* [online]. 2010ch [vid. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.krnap.cz/prirodni-pomery/>
- [88] SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU. Historie vlivu člověka na území Krkonoš. *Krnap.cz* [online]. 2010i [vid. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.krnap.cz/historie-vlivu-cloveka/>
- [89] SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU. Vliv člověka na přírodu a krajinu. *Krnap.cz* [online]. 2010j [vid. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.krnap.cz/vliv-cloveka-na-prirodu-a-krajinu/>
- [90] SVĚT RADOVÁNEK. *Svetradovaneck.cz* [online]. 2017 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <https://svetradovaneck.cz/>
- [91] SWISSGREEN, A. S. *Adrenalinnadbrnem.cz* [online]. 2018 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: <https://www.adrenalinnadbrnem.cz/index.html>
- [92] ŠAFÁŘ SKI CENTRUM. Jízdy se psím spřežením pro děti i dospělé. *Skicentrumsafar.cz* [online]. 2015a [vid. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.skicentrumsafar.cz/cs/jizdy-se-psim-sprezenim-Pec-pod-Snezkou.aspx>
- [93] ŠAFÁŘ SKI CENTRUM. Tandem paragliding - pilotní licence, vyhlídkový tandemový let. *Skicentrumsafar.cz* [online]. 2015b [vid. 2017-10-09]. Dostupné z: <http://www.skicentrumsafar.cz/cs/tandem-paragliding-Cerna-Hora-seznamovaci-tandemovy-let.aspx>
- [94] SPINDLMAX. *Summer-spindlmax.cz* [online]. 2017 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <http://summer.spindlmax.cz/>
- [95] TAAL, Merike. Professional BASE jumper Chris Mc Dougall: I'm always very scared when I jump. *Awinningpersonality.com* [online]. 26. 10. 2013 [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.awinningpersonality.com/self-improvement/risk-successbase-jumper-chris-mc-dougall-is-scared-to-jump201310/#prettyPhoto>
- [96] TANDEMOVÉ SESKOKY KANTOR. Parašutismus: význam, vývoj, historie, současnost. *Tandemy-kantor.cz* [online]. 2018 [vid. 2017-10-09]. Dostupné z: <http://www.tandemy-kantor.cz/o-parasutismu>
- [97] THE SPORTS ARCHIVES BLOG. The Sports Archives – Top Wingsuiting Destinations. *TheSportsArchivesBlog.com* [online]. 13. 11. 2015 [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://thesportsarchivesblog.com/2015/11/13/the-sports-archives-topwingsuiting-destinations/>

- [98] THE STAR. Adventure travel: 10 world spots to get a great adrenaline rush. *Thestar.com* [online]. 21. 05. 2013 [vid. 2018-04-17]. Dostupné z: https://www.thestar.com/life/travel/2013/05/31/adventure_travel_10_world_spots_to_get_a_great_adrenaline_rush.html
- [99] TIC SVOBODA NAD ÚPOU. Ubytování v okolí. *Svobodanadupou.eu* [online]. 2007 [vid. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.svobodanadupou.eu/cz/ubytovani>
- [100] TOMAS-M. *rajce.net* [online]. 21. 09. 2011 [vid. 2018-01-14]. Dostupné z: http://tomasm.rajce.idnes.cz/Hnede_skaly_21.9.2011/#IMG_4775.jpg
- [101] TOMLINSON, Joe. Encyklopedie extrémních sportů. 1. vydání. Czech edition Egmont ČR s. r. o., 2000, 190 s. ISBN 80-7186-523-0
- [102] UNDERGROUND ADVENTURE. Destinace. *Undergroundadventure.cz* [online]. 2018 [vid. 2018-04-21]. Dostupné z: <http://www.undergroundadventure.cz/cestovani/destinace?page=0%2C0>
- [103] VĚTRNÝ TUNEL PRAHA, SIMULÁTOR VOLNÉHO PÁDU. Větrný tunel neboli simulátor volného pádu, co je to? *Volnypad-vetrnytunel.cz* [online]. 2018 [vid. 2016-11-28]. Dostupné z: <http://www.volnypad-vetrnytunel.cz/>
- [104] VYDAVATELSTVÍ MCU S. R. O. Krkonoše na mapě. *Visitkrkonoše.cz* [online]. 2008 – 2018 [vid. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.visitkrkonoše.cz/cz/krkonoše-na-mape/34/>
- [105] VODÁCKÉ A TURISTICKÉ CENTRUM HONZA. *Honza-centrum.cz* [online]. 2011 [vid. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.honza-centrum.cz/>
- [106] VONDRAK, Jiří. Projížďky se psím spřežením v zimě i v létě. *Psisprezeni.cz* [online]. 2015 [vid. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.psisprezeni.cz/>
- [107] VOTUS. *Votus.cz* [online]. 2018 [vid. 2017-09-16]. Dostupné z: <http://www.votus.cz/>
- [108] XCONTEST. Český pohár paraglidingu. *Xcontest.org* [online]. 2006-2018 [vid. 2018-03-27]. Dostupné z: <https://www.xcontest.org/2017/cesko/>
- [109] YELLOW POINT. Lezení po skalách. Špindlerův Mlýn. *Yellow-point.cz* [online]. 2018c [vid. 2018-01-14]. Dostupné z: http://www.yellow-point.cz/sportovni-aktivity/spindleruv-mlyn/lezeni-po-skalach_19/
- [110] YELLOW POINT. Aktivity Špindlerův Mlýn. *Yellow-point.cz* [online]. 2018d [vid. 2018-01-14]. Dostupné z: <http://www.yellow-point.cz/sportovni-aktivity/spindleruv-mlyn/>
- [111] YELLOW POINT. Zip Line. Špindlerův Mlýn. *Yellow-point.cz* [online]. 2018a [vid. 2018-01-14]. Dostupné z: http://www.yellow-point.cz/sportovni-aktivity/spindleruv-mlyn/premosteni_3/
- [112] YELLOW POINT. Terénní koloběžky. Špindlerův Mlýn. *Yellow-point.cz* [online]. 2018b [vid. 2018-01-14]. Dostupné z: http://www.yellow-point.cz/sportovni-aktivity/spindleruv-mlyn/terenni-kolobezky_14/
- [113] YELLOW POINT. Mushing. Špindlerův Mlýn. *Yellow-point.cz* [online]. 2018e [vid. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.yellow-point.cz/sportovni-aktivity/spindleruv-mlyn/mushing_21/

- [114] YELLOW POINT. Aquazorbíng. Chůze po vodě. Špíndlerův Mlýn. *Yellow-point.cz* [online]. 2018f [vid. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.yellow-point.cz/sportovni-aktivity/spindleruv-mlyn/aquazorbíng-spíndleruv-mlyn_11/
- [115] ZÁŽITKY.CZ. *Zazitky.cz* [online]. 2008-2018 [vid. 2017-10-11]. Dostupné z: <https://www.zazitky.cz/adrenalinove-zazitky/v-kraji-vysocina>
- [116] ZELENKA, Josef. PÁSKOVÁ, Martina. Výkladový slovník cestovního ruchu. 2. vydání. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-8802

Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník pro turisty a návštěvníky Krkonoš

Dobrý den vážení respondenti,

studuji Management cestovního ruchu na univerzitě v Hradci Králové. Chtěla bych Vás poprosit o vyplnění tohoto dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro mou bakalářskou práci na téma: Aktuální trendy cestovního ruchu, ve které se zaměřuji na adrenalinové sporty/aktivity v oblasti Krkonoš.

Výsledky dotazníkového šetření jsou anonymní a budou použity pouze při zpracování mé bakalářské práce.

Děkuji

Lucie Tichá

1. Provozujete adrenalinové aktivity?

- ne
- ano (pokud ano, napište, jaké aktivity jste již vyzkoušel/a)

2. Jak často provozujete adrenalinové aktivity?

- pravidelně, je to můj koníček
- příležitostně / na dovolené
- adrenalinové sporty neprovozují

3. Jaká adrenalinová aktivita Vás láká nejvíce?

- paragliding
- horolezení
- lanové centrum
- bobová dráha
- jiný (vypište jaký)

4. Navštívil/a jste Krkonoše hlavně z důvodu možnosti provozování adrenalinových aktivit?

- ne, adrenalinové aktivity mě nelákají
- ne, ale byly pro mě příjemným zpestřením pobytu
- ano
- částečně

5. Vyzkoušel/a jste v Krkonoších nějaký adrenalinový sport?

- ne
- ano (vypište jaký)

6. Myslíte si, že je v Krkonoších dostatečně široká nabídka adrenalinových aktivit?

- ne
- ano
- nevím

7. Vaše pohlaví

- žena
- muž

8. Váš věk

- méně než 20
- 21-25
- 26-30
- 31-35
- 36-40
- 40-50
- 50+

Příloha č. 2: Dotazník pro obyvatele Špindlerova Mlýna

Dobrý den vážení respondenti,

studuji Management cestovního ruchu na univerzitě v Hradci Králové. Chtěla bych Vás poprosit o vyplnění tohoto dotazníku, který bude sloužit jako jeden z podkladů pro mou bakalářskou práci na téma: Aktuální trendy cestovního ruchu, ve které se zaměřuji na adrenalinové sporty/aktivity v oblasti Krkonoš.

Tento dotazník je určen pouze pro obyvatele města Špindlerův Mlýn.

Výsledky dotazníkového šetření jsou anonymní a budou použity pouze při zpracování mé bakalářské práce.

Děkuji

Lucie Tichá

1. Jak vnímáte různé zážitkové aktivity pro turisty (např. lanové parky, bobová dráha, sjezdy na koloběžkách, jízdy na čtyřkolkách, přemostění přehrady apod.) z pohledu občana Špindlerova Mlýna?

- spíše negativně
- spíše pozitivně
- neutrálně

2. Vadím Vám, jako občanovi města, vyloženě nějaká tato atrakce?

- ano
- ne

3. Myslíte si, že je ve Špindlerově Mlýně příliš mnoho turistů?

- ano
- ne

4. Vnímáte Špindlerův Mlýn, jako město, které je dobré pro život? Proč ano/ne?

- ano
- ne

5. Schází Vám něco ve Špindlerově Mlýně z hlediska občana města? (obchody, školy, školky, lékař....)

- ano
- ne

Příloha č. 3: Přepis rozhovoru s paní doktorkou Petrou Šťastnou

- **Myslíte si, že výstavba různých lanových center, bobových drah a provozování dalších podobných aktivit ovlivnila (pozitivně či negativně) charakter (ráz krajiny apod.) či vnímání návštěvníka turistických destinací v Krkonoších? Nenarušila se touto výstavbou fauna či flóra v Krkonoších?**

Výstavba lanových center, co se týče krajinného rázu, nezměnila krajinu. Je to dané tím, že lanová centra jsou maloplošná. Jsou v areálu, v nějakém středisku a nenacházejí se ve volné krajině. Když se podíváme na bobové dráhy, tak se dá odpovědět ano i ne. Třeba ve Špindlerově Mlýně je bobová dráha víceméně skrytá a už tam má určitou tradici a už tam nějakou dobu je, ale v Peci pod Sněžkou může nějaké lidi překvapit, kdyby na to nebyli připraveni, že je na otevřené ploše. Na jednu stranu to z center dělá tzv. lunaparky, na druhou stranu je jasné, že tam chtějí mít nějaké vyžití a my z hlediska ochrany přírody jsme rádi, že to je v tom centru a ne ve volné krajině. Pozitivní na tom je, že se tam o to starají a můžou tam přežívat nějaké rostliny, které jsou vázány na louky. Negativní na tom je, že tam byly vykácené nějaké stromy, zásah je také v tom, že to je stavba a jsou tam nějaké betonové pilíře. Další negativní věc může být ta, že lidé, tam dělají hluk a to může mít vliv na živočichy, kteří tam žijí a můžou se vyhýbat tomu místu, že to ovlivní i širší okolí. No a vnímání návštěvníka to bych asi udělala nějakou anketu, samozřejmě jsou lidi, kteří to vyhledávají, protože mají malé děti nebo se jim to líbí

a pak jsou lidi, kteří jsou tradičnější, kteří tam jezdí řadu let a třeba se jim to nelíbí na druhou stranu si myslím, že ty atrakce z hlediska národního parku by mohly být i jinde, že by nemusely být v Krkonoších, to se zase vracím k tomu tématu, že se podnikatelé snaží sem přitáhnout návštěvníky. Na druhou stranu to jsou atrakce, které nejsou vázané vyloženě na to místo z hlediska toho reliéfu, můžete to postavit kdekoliv, takže by to mohlo být i v Praze nebo v jiných městech, není to zde nezbytně nutné. Taky co vnímám trošku negativně je to, že ty bobové dráhy vznikly na několika místech, v Harrachově, ve Špindlerově Mlýně v Peci, dokonce chtěli i ve Strážném a že tyhle střediska místo aby se rozrůznily, že každé bude mít nějakou zajímavost, aby tam ty lidi přijely za tou zajímavostí do jiného střediska navštívit, tak to mají v podstatě jako přes kopírák. Teď do toho bych zařadila i tu věc, co teď udělal KRNAP, tu stezku v korunách stromů, to je taky taková atrakce a ta stezky je taky přijímána dvěma způsoby. Nedá se říci, že by to byl jen pozitivní dopad, je to taky taková zbytečná atrakce. Další věc je i výběr místa těch atrakcí. Zase se to postavilo do Janských Lázní, kde už mají sjezdovky, spoustu různých atraktivit a najednou jim tam přibude další atrakce, takže na léto mají vytíženou lanovku a podobně a teď se ozvou obce, jako je Poniklá a další podhorské obce, které nemají nic. Proč tyhle obce mají všechno a oni nic. Ale zase je tu dvojitý pohled. Na jednu stranu to člověk chápe, protože oni už tam mají parkovací plochy, takže z hlediska přírody je to šetrnější, protože je to tam trošku narušené, zničené, vybudované, takže tím pádem se už tam nic neděje, kdyžto u těch dalších obcí, kde nemají nic, by se tam musela vybudovat velká parkoviště. Je tam dvojitý pohled, nedá se říci, že je to dobré anebo špatné.

- **Myslíte si, že široká nabídka adrenalinových či jiných zážitkových aktivit a sportů zvýšila návštěvnický potenciál turistických destinací v Krkonoších?**

Já myslím, že v těch destinacích určitě, že spousta lidí pak už ani nechodí na hory. Je to zvláštní, že lidi jedou na hory, ale kolikrát do těch hor ani nejdou. Ale to je otázka. Je to pozitivní nebo negativní. Na jednu stranu je to pozitivní v tom, že ty lidi nejdou do té krajiny a je tam víc klid a zároveň, jak jsou Krkonoše hodně navštěvované, udává se odhad roční návštěvnosti přes 5 miliónu a na hory chodí

tak 3 milióny, takže 2 milióny lidí se daří podržet v tom středisku, což má pozitivní dopad že neruší živočichy, teď to беру z toho hlediska, že lidé chodí, dělají pachovou stopu, hlučí, takže zvířata mají takové koridory, kde v určitou denní dobu vůbec nechodí. Nemusejí se někde schovávat. To je tak jediné pozitivní. A návštěvnický potenciál, že by sem lidé jezdili kvůli tomu, řekla bych, že spíš úplně ne, oni sem spíš jezdí, protože nevědí, kam mají jinam jezdit, je to už taková tradiční destinace, vždy se jezdilo do Krkonoš, tak sem jezdí. Jezdili sem už za mládí tak sem jezdí s dětmi. To je můj názor. To si osobně myslím. Ale samozřejmě, když by tam nic nebylo, tak oni se začnou ozývat, proč mi to tady nemáme, když v zahraničí to tam je taky. Záleží jak to středisko/destinace to uchopí. Samozřejmě ta koordinace toho rozvoje je v různé míře, v České republice to je založené na územním plánu té obce, která si na to vyhrazuje i nějaké plochy, třeba sportovišť, kde jsou tyto aktivity a obec si to může více koordinovat než třeba národní park, protože to jsou destinace, co jsou ochranná pásma, tak my se k tomu vyjadřujeme většinou jakoby externě a ještě k tomu dost problematicky, když nám umístí třeba lanové parky do našich pozemků na stromech, což se většinou děje, protože ty lidé se nedohodnou s žádným jiným soukromníkem, takže se jde na státní, tak to řešíme z pohledu vlastníka a jakoby ochrany přírody, ale když si to udělají na nějakém svém pozemku, když si tam postaví kůly apod., tak se k tomu nevyjádříme. Když je to v tom ochranném pásmu, protože, když se podíváte na zonaci, tak jsou tu vnitřní ochranná pásma kolem Špindlu, Harrachova atd. Já myslím, že v těch destinacích bych to nechala, ať si tam dělají, v podstatě, co chtějí, protože, když to vezmete z hlediska přírodních ekosystémů, živočichů a rostlin, tak je pro ně daleko lepší získat co největší plochy. Spousta lidí má pocit, že když se to rozmístí pravidelně v krajině tak je to příznivější, není to pravda. Jakmile je to jednou zasažené, tak je to zasažené, třeba turismem a je tam nějaká rušivá aktivita tak je mnohem lepší nechat tam větší plochy bez zásahu a všechno soustředit do nějakého menšího místa a na druhou stranu je lepší, když to tam lidé chtějí mít, tak ať to tam mají, než aby se to stavělo ve volné krajině. Oni se samozřejmě tlačí do volné krajiny, ne že by to tak nebylo, oni právě naopak s námi argumentují, že se musejí rozvíjet. Svazek měst a obcí udělal analýzu rozvoje cestovního ruchu a tam z toho vycházelo, že Krkonoše už jsou tak saturované všemi takovými aktivitami,

že tady není potřeba už nic nového. Nejhorší je, že svazek měst a obcí se rozšířil na Podkrkonoší a dotáhli ty ostatní obce, aby udělaly tu analýzu kvůli rozvoji. Oni udělali tu analýzu, v podstatě se ukázalo, že v Podkrkonoší není vůbec nic a tady je všechno, ale pak udělali tu návrhovou část a všechno navrhovali do této části, kde už není potřeba nic navrhovat, správa KRNAP jim v tom rozporovala, ale zametlo se to pod koberec. My jsme se k tomu vyjadřovali a nechtěli jsme. Takže já si myslím, že omezovat asi ne, ale rozšiřovat už ne.

- **Má provozování paraglidingu či vyhlídkových letů letadlem v Krkonoších negativní vliv na ráz krajiny? Neruší provozování těchto sportů zvěř v Krkonoších (kolize s ptactvem apod.)?**

Tak samozřejmě vyhlídkové lety vadí více než paragliding, protože dělají hluk. My je tady máme osobně i nějak zakázané. Viz zákon 114. Tam se řeší lety nad národními parkami. Tam je striktně daná nějaká výška a v podstatě vyhlídkové lety většinou nad Krkonošemi nejsou, občas tam samozřejmě někdo zalétne i z Polska, ale není to tradiční a právě z toho hlediska rušení, ale je tam. Ten paraglid, když ho provozují komerčně, tak to jsou lety jenom ze sjezdovky dolů, to znamená, že oni nemohou být s klientem 5 hodin ve vzduchu. Je to poměrně tichá věc. Když létají sami, tak jo, ale jakmile to je komerčně, tak to je spíš jen na zážitek, že ho svezou dolů. Myslím si, že to nikdy nebude moc rozšířené, ten paraglid je náročný na to umět to a aby byly letové podmínky, to je další věc, to je tady takový limit, musí být dobré počasí. Vítr se na horách často mění a je to dost nebezpečné, takže létají za určitých podmínek. A ty vyhlídkové lety by určitě měly být omezené z hlediska toho rušení, další věc kromě vyhlídkových letů bych tam zařadila ještě drony. To je v podstatě největší problém poslední doby, protože každý si to pořídí. Ten kdo ho má soukromě, nemá to pro podnikání, není omezený ničím a ty drony, na to si dají kamerku a pak jdou natáčet hnízdo ptáka. My teďka, řešíme, že bychom to chtěli mít zakázané, že by se ten dron dal povolit třeba jen v tom Špindlu, když si chce někdo natáčet svatbu apod. Na ráz krajiny letadlo ani paraglide vliv nemá, protože je to krátkodobá věc a samozřejmě to může rušit ty živočichy, ale spíš si myslím, že to letadlo, ten paraglider jediné, ale oni se drží

hodně vysoko, spíše se snaží, aby neklesali. Pohybují se celkem pomalu, takže ty ptáci je vidí.

- **Neznečišťují letadla vyhlídkových letů příliš ovzduší?**

Ovzduší asi znečišťují, ale nevím do jaké míry. To jsme nezjišťovali. Myslím si, že zase ty lety, jak je to naštěstí drahá věc, tak to není tak rozšířené a spíš nám tu létají i soukromé vrtulníky apod. stačí, když je to jeden člověk a už ho člověk vidá létat, ale není to naštěstí úplně rozšířené.

- **Nepřispívají adrenalinové aktivity a sporty v turistických destinacích Krkonoš (např. ve Špindlerově Mlýně) k ještě větší turistifikaci a k větší zátěži území turisty?**

Já si myslím, že adrenalinové sporty, ještě k tomu tak úplně nepřispívají, oni třeba mají ve Špindlu sjezdy na kolech po sjezdovkách. Zase ty adrenalinové sporty může dělat jenom někdo, že to nejsou lidi, kterým to někdo nabídne. Turistům ten zážitek dávají v nějaké soft formě. Třeba tím paraglidem letí, ale je to jen takový skluz, ale když to někdo provozuje zájmově, tak už dělá takovou tu hard formu, že tam jde opravdu o život nebo o nějaký úraz. Myslím, ty sjezdy na těch kolech, ale tím jak je to právě nebezpečné, tak zase limitované, že to není dobré jako masový sport, ale samozřejmě se tam sejdou nadšenci občas, ale zase ceny, to je další věc, když třeba vezmu ty kola, tak oni vyváží ty lidi nahoru lanovkou a většinou na tom jezdí ty mladí kluci, co nemají moc peněz. Co je větší problém jsou tříkolky. Tříkolky nám začaly hodně vadit, to se na správě neřešilo a nechali tomu volný průběh. Začal to provozovat na sjezdovkách skiareál Merida. A po dvou letech tam byly vydřené plochy, a když je ta dráha hodně vydřená, tak během sezóny tam udělají vedle novou dráhu. My se snažíme to zatravnit, aby tam nebyla eroze atd. ale oni to tak naruší, že se to dostane na ty kameny na frakci půdy, kde už není pak ta hlína, aby tam vyrostla ta tráva. To mě vadí mnohem víc než ty kola, ty kola samozřejmě, ty kola taky vadí, ale pořád je to užší pěšinka, je to pořád minorita těch lidí, když to ty tříkolky jsou udělaný tak, aby si to sjel kdokoliv, oni nejezdí rychle, ale ještě k tomu jak brzdí, tak strašně skřípou brzdy. Oni jezdí z Medvědína, kde hnedka vedle jsou tetřívkové lokality v lesích, tam je hrozná chyba, co se stala

v minulosti, že oni kolem sjezdových tratí v nějakém roce 90 vytyčovali hranice národního parku, tak udělali to, že ty sjezdovky dali do ochranného pásma a mi tam pak máme menší pravomoci, než kdyby tam byl národní park. Osobně si myslím, že to nebyl dobrý krok, samozřejmě nebyla jsem v té době u toho, ale problém je, že pak máme ochranné pásmo a na to navazuje hnedka druhá zóna. Přitom by tam měla být mezi tím, ještě 3. zóna, ale není.

- **V poslední době jsou velmi oblíbené jízdy na čtyřkolkách či jízdy na koloběžkách v terénu. Neničí tyto aktivity přírodu v Krkonoších?**

Motorové čtyřkolky jsou samozřejmě taky problém. My se to snažíme omezit. Vždycky, když chtěli jezdit po nějaké silnici nebo cestě v národním parku, tak nám podali žádost, my jsme jim to vždycky zamítali, samozřejmě druhá věc je to, že si kolikrát jezdí sami nebo to je tak, že to přikryjí, že řeknou, že to není komerční činnost, ale že to jsou kamarádi. A pak samozřejmě co jezdí v noci, ale to už jsou ti lidé, kteří ty čtyřkolky vlastní, nejsou to vyloženě ty vyhlídkové výlety, tak ty nám tam jezdí v zimě na skútrech a na čtyřkolkách. Hlavně noční skútry. A to je pro ně adrenalin. Oni si tam skáčou v tom sněhu, jezdí v první zóně a ještě se baví tím, že přijedou strážci na těžkých pracovních skútrech a honí je, oni mají takové odlehčené, takže to je úplně jiná liga a je to i nebezpečné, protože oni jsou i agresivní a dokonce tam byly i nějaké střety. Je to problém. Já, když jsem byla na správě, tak jsem se domlouvala s panem ředitelem, ale nevím, kam to šlo, že se sem jezdí rekreovat urna, tak jsem říkala, proč nemohou udělat s nimi jakoby zásah a takhle je pochytat. Tam je zase problém ten, že kolikrát, když to šlo přes policii, tak se najednou zjistilo, že třeba nějaký policista jim dává echo nebo sám jezdí a ten zásah nebyl úspěšný. No a ty čtyřkolky ty taky, jak často jim člověk dokáže, že to není komerční jízda. Na skiareálu jim někdo dá 200 Kč. Další věc je, že oni dělají na nějakých boudách a my jsme se setkali s tím, že tam mají hned sjezdovku a ty lidi by museli šlapat kilometr na nějaký kopec a pak to sjet, tak oni je vyvezou na ten kopec. Na Dvorských boudách, takhle vyváželi směrem na Pec, což jsme jim taky nechtěli dovolovat, protože zase to není jenom jedna jízda, těch jízd je pak 10, 20. Každý se chce nechat odvést. Na těch koloběžkách většinou jezdí po cestách, ty vadí asi tak nejméně. Problém je, že tady máme cesty, které jsou multi, to znamená,

že se tam jezdí na kole, na koloběžkách, chodí tam lidé. To je i důvod, proč nemáme cyklotrasy v 1. zóně nebo jen velmi omezeně, abych byla přesná, protože, když tam jdete s dětmi, se psem a do toho tam jezdí cyklisté a ta cesta je široká třeba 3 metry, někdy i menší, třeba 2 metry a lidé si chtějí povídat, jít vedle sebe a těm rychlejším se musí uhnout a obtěžuje je to, takže pak jdou v kraji, což my nechceme. Roky se nepovoloval příjezd k Luční a Labské boudě, ale to byl hlavně tenhle důvod, protože, ty cesty jsou strašně vytěžované těmi lidmi a k tomu ty cyklisté, tak se najednou z té cesty kus urve, musí se uhýbat a oni se samozřejmě nechtějí vracet stejnou cestou, řada z nich pak nějak pokračuje, ty slušnější to kolo vedou, a ti ostatní jedou. Když koloběžky sjíždějí s kopce, tady jsou ty dlouhé sjezdy, to je atrakce, ale důvod není, aby si užili lidé, důvod je ten, aby vytížili lanovku v létě. Ten skiareál, když už má to zařízení, tak dřív to fungovalo, že fungovaly v zimě, pak lanovky začaly fungovat na letní provoz, že dotáhli lidi nahoru, ale teď, aby se jim tam točilo ještě více peněz, tak to je politika toho skiareálu, takže potřebují, aby se tam točily peníze, aby nemuseli vyhazovat zaměstnance na léto, takže se snaží, aby lidé využívali co nejvíce atrakcí. Z tohoto důvodu udělali to, že v těch sjezdovkách, co jsou v tom ochranném pásmu, tak tam nám postavili nahoře kromě hospody, která tam je na Medvědině, tak tam udělali dětská hřiště, to samé udělali na Pláni. Oni měli tendence, to jsme jim taky zakázali, jak je to iglú nahoře na Pláni, jak tam jsou ty ledové sochy, tak tam chtěli udělat koncerty, to znamená, že večer by si lidé zaplatili lanovku. Soukromé čtyřkolky by tady neměly jezdit vůbec, maximálně kousek k nějakým boudám, když má bouda čtyřkolku a navází si zboží, potraviny atd., samozřejmě toho zneužívají a navážejí kromě potravin i lidi, kteří jsou tam u nich ubytovaní, a nedá se tam vjet autem. A ty komerční půjčovny čtyřkolek ledabyly seznámí lidi s tím, že musí dodržet návštěvní řád a tu čtyřkolku jim půjčí. Takže, když spáchá nějaký přestupek, my ho chytíme a on si za to nese zodpovědnost, anebo co dělají takové ty vyhlídkové jízdy, že třeba jsou organizované a oni nám tvrdí, že jezdí někam do ochranného pásma na Kněžice třeba a že jedou ze Špindlu nějakou cestou, ale nevěřila bych jim úplně, že jezdí po hlavní silnici. Ale nevím, jak to funguje v reálu. Kromě toho tu ještě máme terénní motorky. Ty čtyřkolky jsou negativní už jen ze své podstaty, dělá to rachot, dělá to smrad, ničí to cesty, když je to ve volném terénu, tak samozřejmě

naruší ten terén. Co se týče národního parku, tak mi neděláme nejlepší lobbying. To je taky dané tím zákonodárným systémem, který máme protože, územní plán si řeší obce a neřeší je národní park. Oni něco navrhnou a my se k tomu jenom vyjadřujeme, my jenom říkáme ano/ne, což si myslím, že mi, bychom tam mohli mít tu aktivnější roli, kdyby nám to umožnil ten zákon.

- **Jaké sportovní aktivity, podle Vás, nejvíce ničí a ohrožují přírodu (faunu a flóru) Krkonoš?**

Já myslím, že vše co je masové. A co se odehrává na nevhodných místech v nevhodnou dobu. To znamená, nevhodná místa jsou místa, kde třeba mají hnízdiště ptáci nebo tam jsou lokality, kde vyvádějí živočichové své mladé, ti lidé se tam pohybují v nějakou dobu a ještě jdou to toho jejich terénu, teď třeba problémem je i to, jak oblíbený je skialpinismus a lyžování ve volném terénu, což se také dá zařadit do těchto aktivit. Tak samozřejmě ty lidé nechtějí být už na sjezdovkách, je to tam přelidněné, tak jdou do těchto míst, ale zase problém je to, že ty zvířata už nemají kam odejít, takže ty si obsadili tyhle plochy a do toho je tam občas vyruší náhodný člověk, který tam projde a záleží, kolikrát to zvíře vyruší, když máme třeba tetřívku, která je tady snad největší populace ve střední Evropě a je života schopná, zatím a je to z důvodu toho, že tu máme horní hranici lesa, to je rozvolněný les, on potřebuje mít nižší ty stromky, aby měl přehled a do toho, když tam šlapou ti skialpinisti a ten tetřívek přezimuje v sněhových norách pod stromami a on o tom člověku samozřejmě ví, mnohem dřív než oni ho vidí. On je veliký, těžký, vylétne a vyčerpává se tím letem, další věc je že záleží, kolikrát ho kdo kdy vyruší a on pak umře jen na to vysílení nebo ho uloví nějaký predátor, protože, je oslabený a to si ty lidé neuvědomují a těžko to chápou, oni vždycky si myslí, že my si vymýšlíme, protože v životě žádného tetřívka neviděli, ale je to z toho důvodu, že jdou a nedívají se a to je další důvod, proč se neotevírá třeba Kotel nebo Modrý důl, když tam už ti skialpinisti stejně jezdí, oni tam jezdí, nejsme z toho nadšení, ale říkali jsme, že otevřeš jednu lokalitu, v tu ránu přijde požadavek na další. Další věc je, že tam přijdou lidé z Prahy, kteří si to vybavení půjčí, v tu ránu tam jsou úrazy, vrtulník, horská služba musí udělat přístup a už je to moc rozježděné a ty lidi kteří jsou ti fajnsmekři, budou jezdit jinde, takže to je hlavní

důvod, proč mi je vlastně neotvíráme. Hlavně to je v rozporu s předměty ochrany přírody, je to v rozporu s tou populací třeba tetřívka, když jsem konkrétní nebo když tam hnízdí sokoli v těch karech. To je další věc, rušení. Takže to si myslím, že jsou asi ty nejhorší tyhle aktivity, že opravdu zasahují do té volné krajiny, do posledních lokalit, kde mají ty zvířata útočiště. Samozřejmě na rostliny to má vliv, ale daleko menší než na ty živočichy.

- **Myslíte si, že by se měly nějaké sporty v Krkonoších omezit?**

Tak rozhodně si myslím, že by se měl omezit lyžování ve volném terénu. To si myslím, že je asi tak nejhorší. Pak samozřejmě motorové sporty, umístit jenom, tam kde mají být, do nějakých lokalit. My nemáme nic proti, tady na Jankově kopci je areál na ty terénní motorky, může si tam jet kdokoliv, tam jsou udělané takové vlny. Tam si můžou jezdit. Tyhle lokality na jednu stranu z hlediska přírodovědných jsou zajímavé. Tam vznikají biotopy, kde jinde nejsou, ale zase nejde to dát všude. Takže motorové sporty, lyžování ve volném terénu. Pak co je ještě problém poslední doby, jsou takové ty hromadné akce, které se často konají v nočních hodinách. Např. Horská výzva, Krakonošova stovka... Já jsem proti tomu dost zbrojila, protože oni to dali do června, to znamená největší období, kdy se vyvádějí mlád'ata, do první zóny, nejlépe ještě na Sněžku a ještě v noci. To jsou všechno vlastně situace, kdy jsem říkala, že ty zvířata nemají už chvíli klid, ani chvíli a teď ta akce je třeba pro 700 lidí nebo 1000 lidí, to nejsou malé akce, takže tam k tomu rušení dochází v rámci dvanácti hodin. Vše co je masové, je problém. I cyklistika, kdyby se udělala masově, je problém, byť je to aktivita, která se řadí mezi ty soft, anebo takové ty sporty, ke kterým se musí upravovat ta krajina. Musí se budovat nějaké cesty, stezky. Teď ještě zabrousím do single tracku. To jsou takové pěšinky, které se tvoří extra v lese nebo v nějaké krajině, jenom proto, že se tam jezdí na kole, jsou tam takové vlny a je to v takovém sklonu v zatáčkách, že vlastně nemusíte moc brzdit a to je ten problém. Kdyby se k tomu dala využít jakákoliv cesta, není problém, vymezit si trasy, ale oni aby to bylo bezpečné, aby to bylo pro ty lidi příjemné, tak se budují extra další cestičky. Do krajiny to přináší rušení zvířat, další zábor přírodní plochy, protože ta cesta musí mít podklad jako každá jiná a takže je normální cesta a pod tím máte single track a pak je zase jiná

cesta a zase single track a takhle se to střídá. Tady je spousta cest pro tzv. management lesa, takové ty provozní cesty, takže tady není potřeba dělat další cesty, takže já chápu, že tato aktivita by byla zajímavá do lokality v národním parku v Polsku, kde mají vlky a medvědy a nemají tam žádnou turistickou atrakci, tím pádem, by tam nemuseli mít sjezdovky. Jakmile někde ty cesty jsou, tak je zbytečné dělat tu síť hustší a hustší, jen proto, aby to bylo zážitkové. Proto vnímám tuhle aktivitu jako hodně kontroverzní.

- **Z jakého důvodu je zakázáno horolezectví (kromě 4 povolených lokalit) v Krkonoších?**

Jsou tam vždy nějaké lokality, kde hnízdí zvířata a hlavně všechny ty lokality, který by byly zajímavé z toho horolezeckého pohledu, tak jsou v první zóně, což je zrovna zase těch pár lokalit, které nám zbyly, kde to neruší lidi. A zase, kdy se tady v Krkonoších leze. Protože ty skály jsou dost drolivé, tak se kromě těch malých lokalit, které jsme vymezili, kde se leze celoročně, tak se leze třeba v Labském dole, v Obřím dole. A to jsou lokality, kde se leze jenom v zimě, právě protože to je hodně zvětralé. Zase na druhou stranu, tam jsou hnízdiště sokola, ten sokol sem přilítává někdy v únoru a hnízdí v březnu. V tu dobu by se tam nejvíce lezlo. Když by se tam někdo zranil, a ty zranění tam jsou, dokonce nejvíce zranění máme od horské služby, která tam takzvaně chodí trénovat, tak tam přiletí skoro vždy vrtulník, protože to je špatně dostupný terén. To je další rušení. Takže my vlastně to horolezectví tady máme velmi omezené, já vím, že v minulosti se tu povolovalo lezení místnímu oddílu, protože se tady trénovalo, ale za 1. co jsem slyšela od svých kolegů, se to pak zatrhlo, protože zjistili, že si z toho dělají atrakci, vodí tam další lidi, nacvičují tam věci, které tam nacvičovat nemusí. Další věc je, že v dnešní době nemůžete udělat to, že řeknete, vy můžete a vy nemůžete, vy musíte podle ústavy to povolit všem, anebo nikomu. A zase, kdyby se to povolilo, tak sem přijdou spousta lidí s Prahy, který jsou zvyklí z překližek, budou si myslet, že jsou horolezci a budou tam lézt, nebudou se tam umět orientovat, zmrznou tam, budou padat a v tu ránu tam máme pořád zásahy od horské služby, a zase tam přijde s tím, že tam potřebují lepší přístup, takže by se tam zase budovaly nějaké cesty, takže je to dost kontraproduktivní a z toho důvodu my máme povolené jen ty čtyři

lokality na druhou stranu tady v okolí Krkonoš je spousta horolezeckých terénů – Český ráj, Polská strana Sokolůlky, Adršpach, Broumovskou. Takže není důvod to tady mít. A když to jsou nějaké ty skalky, tak ty lidi si tady zalezou, a to je všechno v okolí. Oni jsou tady i další v ochranném pásmu, které ani nejsou na území národního parku, ale třeba leze se kolem Rokytnice, pak kolem Harrachova jsou nějaké skalky u řeky, to si zase nacházejí ty lidi. Samozřejmě se občas stane, že někdo vystrojí nějakou novou skálu, ono taky záleží, jak ta skála je zalesněná, když tam vyrostle vzrostlý les, tak ta skála začne vlhnout, roste na ní mech a už tam nikdo neleze. Další věc ještě kromě toho letního horolezectví, tady máme lezení na ledopádech a to jsme omezili jenom na tu jednu lokalitu, která je oproti těm jiným lokalitám s ledopády je dobře přístupná, není ještě v první zóně, je na hranici a jsou to už poměrně slušné ledy a ještě je omezená počtem lidí na den. My jsme těm lidem chtěli vyjít vstříc a docela myslím, že to funguje dobře, nejhorší bylo, že Poláci taky nás do toho tlačili, že oni chtějí taky nějaké lokality. My jsme jim dali takový kompromis, samozřejmě spousta lidí toho využívá, leze ještě výš, někde v těch dalších ledech, ale tohle to je dobře přístupné, jak pro horskou službu, tak pro toho, kdo si chce zalézt a většina lidí je slušných, tam jezdí z celé republiky. Nepotřebujeme tahat tam další lidi, my jsme radši, když tam lezou lidi, kteří se tím zabývají, ty co si to chtějí vyzkoušet, by si měli jít zalézt do Špindlu, kde jim někdo nastříká tu stěnu. To má třeba ten skiareál. My jsme rádi, že to tam ten skiareál má, my je v tom podporujeme, protože, tam jsou přesně ty typy lidí, které my tam nechceme. Tady je ještě limit v tom, že se tam jde pěšky, musí se tam přelézt potok, je tam zima, není tam žádná hospoda, perfektní. Protože to udělá ten filtr na ty opravdové lezce, protože to lidi to jinak nebaví. Stěny jsou na Brádrkách, na Výrovce. My jsme rádi, že to mají ty boudy, a že tam stáhnou ty nelezce. Tam se pak realizují ty agentury, my jsme právě udělali ten rezervační systém tak, aby ta agentura si to tam nemohla zamluvit třeba dopředu, ono by se mohlo stát, že všechny víkendy bude mít třeba ten Yellow Point, takže to jsme se právě snažili vyšachovat, aby opravdu to fungovalo pro ty nadšence a ne pro komerční účely.

- **Roste nebo spíše klesá počet zájemců o horolezení v Krkonoších?**

To úplně nedokážu posoudit, ale myslím si, že rozhodně se proměňuje spíš struktura těch lidí. Dřív tady lezli lidi, kteří jenom lezli, byli perfektní lezci. Dneska leze kde kdo, vybavení je dostupné a je dostupné i různé kurzy. Myslím, že leze větší skupina lidí, ale nemyslím si, že ti lidé lezou pak aktivně. Aktivně lezou pár nadšenců.

- **Má horolezení v Krkonoších nějaké specifika/zvláštnosti/něco navíc oproti jiným horolezeckým lokalitám?**

Skály jsou odlišné typem kamene, tady je žula, není zase tak ostrá jako třeba v Jizerkách a vlastně v těch Sokolíkách je taky žula, takže řekla bych, že asi nějaká specifika to úplně nemá. Jedině, když někdo leze, tam kde nemá, nebo když tam trénuje horská služba, tak vím, že to jsou hodně těžké cesty, třeba v tom Labském dole, tam se leze přes Krakonošovu hlavu přes nos a to vyleze málokdo. Ty malé lokality, které jsou otevřené veřejnosti, skály v Rokytnici jsou hodně do převisu. Kolem Rokytnice tam jsme to nedávno povolovali. Krnap se vyjadřuje jen o věcech na území národního parku, k těmhle aktivitách. Když je někdo na ochranném pásmu, tak ať si tam leze. My máme přesně vyjmenované ty aktivity, ke kterým se vyjadřujeme, a horolezectví tam patří.

Příloha č. 4: Dotazník Paragliding

- Roste nebo spíše klesá v posledních letech zájem o paragliding?
- Převládají tuzemští návštěvníci nebo zahraniční, popřípadě jaká národnost převažuje?
- Komu byste paragliding nedoporučoval?
- Máte i stálé návštěvníky/klienty?
- Myslíte si, že roste obliba adrenalinových aktivit?
- V Krkonoších je hned několik firem, které paragliding nabízejí, čím se snažíte odlišit a přilákat turisty?

- Je těžké naučit se ovládat paraglide? Za jak dlouhou dobu se naučí člověk létat sám?
- Doporučujete při prvním letu tandem paragliding nebo je možné letět ihned sám (samozřejmě po základních instrukcích)?
- Jak dlouho let trvá?

Příloha č. 5: Dotazník Letecká škola Vrchlabí

- Roste nebo spíše klesá zájem o vyhlídkové lety?
- Poskytujete i akrobatické lety, je o ně větší či menší zájem než o vyhlídkové lety?
- Převládají tuzemští návštěvníci nebo zahraniční, popřípadě jaká národnost převažuje?
- Máte i stálé návštěvníky/klienty?
- Myslíte si, že roste obliba adrenalinových aktivit?
- Máte daná nějaká pravidla při přeletu nad Krkonošemi, co se týče hlučnosti letadel, či jiná nařízení z důvodu ochrany přírody a ovzduší?
- Jak dlouho trvá člověku naučit se ovládat vámi poskytovaný typ letadla?

Příloha č. 6: Dotazník Bungee jumping Harrachov

- Roste nebo spíše klesá v posledních letech zájem o bungee jumping?
- Převládají tuzemští návštěvníci nebo zahraniční, popřípadě jaká národnost převažuje?
- Komu byste aktivitu nedoporučoval?
- Stalo se již, že někdo nakonec neskočil?
- Máte i stálé návštěvníky/klienty?
- Myslíte si, že roste obliba adrenalinových aktivit?
- Myslíte si, že je v Krkonoších ještě nějaké vhodné místo pro bungee jumping?

- Je rozdíl skákat z rozhodčí věže u skokanských můstků (jako je tomu v Harrachově) než např. z jeřábu nebo z mostu? Má to nějaké výhody nebo nevýhody?
- Jak rychle se člověk naučí skákat salta nebo na snowboardu? Je to obtížné?

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2016/2017

Studijní program: Ekonomika a management
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Management cestovního ruchu - německý jazyk
(mcr-p-n)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Tichá Lucie	Nerudova 1491, Vrchlabí	I14246

TÉMA ČESKY:

Aktuální trendy cestovního ruchu a jejich využití v destinačním managementu

TÉMA ANGLICKY:

Current trends in the tourism and their use in the destination management

VEDOUcí PRÁCE:

prof. RNDr. Josef Zelenka, CSc. - KRRCR

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cílem mojí práce je analýza nabídky a poptávky adrenalinových aktivit v Krkonoších a jejich dopad na životní prostředí, ráz krajiny a kvalitu života v dané oblasti.

OSNOVA

1. Úvod
2. Metodika a cíle práce
3. Teoretická část
 - 3.1 Vývoj adrenalinových sportů
 - 3.2 Charakteristika adrenalinových sportů
 - 3.3 Druhy adrenalinových sportů
 - Base jumping, Bungee jumping, Canyoning (Kaňonink), Downhill mountain biking (extrémní sjezd na horském kole), Indoor sky-diving (volný pád ve větrném tunelu), Paragliding, Kiting, Rafting, Skydiving (seskoky padákem), Flyboarding (létání nad i pod vodou), Windsurfing, Zorbing, Ledolezení, Slackline, Horolezení, Wakeboarding, Surfing, Freediving
 - 3.4 Adrenalinové sporty v ČR
 - 3.5 Zajímavosti ve světě adrenalinových a extrémních sportů
 - 3.5.1 Klec smrti
 - 3.5.2 Skydiving podél Everestu
 - 3.5.3 Volcano Boarding
 - 3.5.4 Lety ve Wingsuita
4. Praktická část
 - 4.1 Vývoj adrenalinových sportů v Krkonoších
 - 4.2 Druhy nabízených adrenalinových sportů v Krkonoších
 - 4.2.1 Zimní adrenalinové sporty
 - Snowkiting, Lezení na ledopádu, Snowtubing, Mushing
 - 4.2.2 Letní adrenalinové sporty a aktivity
 - Paragliding, Letecká škola, Bungee Jumping, Horolezectví, Bobové dráhy, Přemostění, Terénní koloběžky, Zorbing, Skákací boty
 - 4.3 Analýza vybraných druhů adrenalinových sportů v Krkonoších
 - 4.3.1 Paragliding
 - 4.3.2 Letecká škola a vyhlídkové lety
 - 4.3.3 Horolezectví
 - 4.3.4 Bungee Jumping
 - 4.4 Dopady na životní prostředí, ráz krajiny a kvalitu života v této oblasti
 - 4.5 Aktuální zájem a rozbor vývoje zájmu turistů o tyto aktivity
 - 4.6 Nabídka cestovních kanceláří
5. Shrnutí výsledků práce
6. Závěry a doporučení
7. Seznam použité literatury

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

1. ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. (2012): Výkladový slovník cestovního ruchu. Linde Praha, 2., kompletně přepracované a rozšířené vydání, 768 stran, ISBN 978-80-7201-880-2.
2. Kotíková Halina: Nové trendy v nabídce cestovního ruchu. Grada Publishing, a. s. Praha, ISBN 978-80-247-4603-6
3. Kolektiv autorů: Percepce krajiny a genius loci. Gaudeamus Hradec Králové, Praha 2008, 325 stran, ISBN 978-80-7041-191-9
4. Trousil Michal, Jašíková Veronika: Úvod do tvorby odborných prací. Gaudeamus Hradec Králové, 2015, 239 stran, ISBN 978-80-7435-542-4
5. CESKLAPES, Studijní materiály ke kurzu Interpretace krajiny vybraných území s přírodním a socio-kulturním potenciálem. Gaudeamus, Univerzita Hradec Králové, 2014, ISBN 978-80-7435-355-0

Podpis studenta:

Datum: 13.10.2016

Podpis vedoucího práce:

Datum: 13.10.2016